

„Felvállaltam a nemzetközi egyházvezetői körben, hogy ezekért a bűnökért bocsánatot kérek, ugyanakkor a kontextusból kihallható volt, hogy ugyanígy sérelmezem, ha Szlovákiában erőszakos elszlovákosítás folyik: ezek a tendenciák sajnos fájdalmas, nagyon lassan gyógyítható sebeket is ejtettek a két nemzet tagjain az ilyen jellegű nacionalista viszálykodások következményeképpen.”

► *Megtörtént az áttörés – 7. oldal*

„Az egy főre jutó GDP alig huszada a magyarországinak, sokan napi egy dollárból tengetik az életüket. A lakosság 44%-a 14 éven aluli gyermek, akiknek jelentős része a szó szoros értelmében az utcán lakik, és kéregetéssel próbálja elkerülni a fenyegető éhhalált. Itt bizony nyomasztó aktualitást kap az LVSZ következő nagygyűlésének mottója, a *Miatyánk* gazdag tartalmú kérése: »Add meg a mi mindennapi kenyerünket.«

► *Uhuru na Umoja – 3. oldal*

„Egyik este, mikor fáradtan lerogyott fekvőhelyén, fogadkozott, hogy másnap elmegy, ott hagyja a magot, amiről azt sem tudta, hogy él-e még. Bemegy a városba, és új életet kezd. »És imádkozni sem fogok« – gondolta.”

► *Feladat – 9. oldal*

SEMPER REFORMANDA

„Legelőször is azt kell tudnunk, hogy nem lehet tovább arról képzelegnünk, hogy négy evangélium és négy evangélista létezik, arról pedig egészen el kell feledkeznünk, hogy némelyek az Újtestamentum könyveit legales, historiales, prophetales és sapientales [törvényi, történelmi, prófétai és bölcsességi] részekre osztják, azt gondolván (fel nem foghatom, miképpen), hogy az Újtestamentumot a régivel összevethegik. Hanem maradjunk meg abban, hogy az Ótestamentum Isten törvényének és parancsolatainak könyve, amelyekben azokról olvashatunk történeteket, akik megtartották vagy megszegték ezeket, az Újtestamentum pedig az evangélium és Isten ígéretének könyve, emellett azokról való történeteké, akik ebben hittek vagy kételkedtek. Legyünk tehát bizonyosak abban, hogy csak egyetlen evangélium van, aminthogy az Újtestamentum egyetlen könyv, és egy a hit és egy az ígéretét adó Isten.”

► *Luther Márton: Előszó az Újtestamentumhoz (Szita Szilvia fordította)*

Nemzetközi ökumenikus szimpózium a Bibliáról

Június utolsó hetében rendezték meg a Biblia évének egyik legfontosabb rendezvényét, a négynapos nemzetközi ökumenikus biblikus szimpóziumot Esztergomban.

A téma történelmi egyház szervezésében tartott tanácskozás fő témaként azt járta körül, hogy milyen hatása van a Biblia tanításának a modern, szekularizált társadalomban, illetve kiemelten foglalkoztak a Bibliának a modern médiában való megjelenítésével is.

A Biblia évének egyik központi eseményén a külföldi és magyarországi egyházi tisztviselők, szakértők a katolikus és protestáns bibliaértelmezések azonosságait és különbségeit vették számba.

Előadást tartott – mások mellett – *Bábel Balázs* kalocsa-kecskeméti érsek, *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, *Fabiny Tamás* evangélikus püspök, *Raj Tamás* főrabbi, *Tarjányi Béla*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Újszövetségi Szentírás-tudományi Tanszékének vezetője, illetve *Pecsuk Ottó*, a Magyar Bibliatársulat főtítkára.

► *MTI*

A konferenciáról tudósítunk a 4. oldalon

A pécsi gospelkórus a találkozói szombati főrendezvényén a pozsonyi főtéren

Krisztusban egyek – egymáshoz közeledve

Kelet-közép-európai protestánsok találkozója Pozsonyban

► **Krisztusban egybekötte – közösen Európában.** Ezt a jelmondatot választották a szervezők a *Keresztények találkozója 2008* elnevezésű rendezvénysorozat mottójául; az esemény azoknak a nemzetközi találkozóknak a sorába illeszkedik, amelyek Kelet-Közép-Európa országainak protestáns egyházait szólítják meg a totalitárius rendszerek bukása óta, 1991-től. A háromévente megrendezett „kelet-közép-európai Kirchentagot” – amelyen Ausztria, Németország, Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Magyarország evangélikus és református hívei vesznek részt – idén Pozsonyban tartották június 27–29. között; ez volt a hetedik találkozó a sorban. Egyházunkat három vezető képviselte: *Ittész János*, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) elnök-püspöke, *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke és *Szabóné Mátrai Marianna*, a Déli Egyházkerület püspökhelyettese a péntek esti órákban érkezett az eseményre.

A keresztények pozsonyi találkozóját a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház és a Szlovákiai Református Keresztény Egyház szervezte. A rendezvénysorozatot lebonyolító egyházak hat célkitűzést neveztek meg, amelyeknek a megvalósulásához reménység szerint jelentős mértékben hozzájárult a hetedik kelet-közép-európai protestáns találkozó: erősíteni egymást a Jézus Krisztusba vetett hitben; elmélyíteni az együttműködést a lelki élet legkülönbözőbb területein; kapcsolatokat építeni az országainkban élő keresztények között; erősíteni a keresztények közügyekért vállalt felelősségét; hozzájárulni a nemzetek közötti jószomszédi viszonyhoz; valamint segíteni Európa egyesülésének, az európai integrációnak a folyamatát. A nemzetközi találkozó védnőtségét *Ivan Gašparovič*, a Szlovák Köztársaság elnöke, *Pavol Paška*, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke és *Dušan Čaplovič*, a Szlovák Köztársaság kormányának alelnöke vállalta.

Különböző nemzetiségek, közös hit

A rendezvénysorozat pénteken 19 óra körül kezdődött a Pozsonyban és a mintegy húsz környékbeli településen megrendezett, különféle nyelveken tartott nyitó istentisztelettel. A Magyarországról érkező két csoport egyikét a

somorjai evangélikus gyülekezet fogadta; a másik Pozsony egyetlen magyar ajkú gyülekezetének templomában vehetett részt a programsorozat nyitányán.

A somorjai kétnyelvű istentiszteleten *Jan Hruška* kassai esperes és *dr. Bándy György* lelkész, a pozsonyi Comenius Egyetem teológiai tanára hirdette Isten ígését 2Kor 5,14 alapján. Prédikációjában *Jan Hruška* rámutatott, hogy bár az emberek szeretnek elkülönülni egymástól a mai világban, ez a találkozó mégis arra példa, hogy a közös hit összehozza a különböző nemzetiségű csoportokat. Hangsúlyozta, hogy a találkozóknak nem sok értelme lenne, ha csak ezen a három

Dr. Fabiny Tamás imádsága a keresztények kelet-közép-európai találkozásának főrendezvényén: Urunk! Imádkozunk azért, hogy a tőled kapott szeretettel tudjunk együtt élni, egymásra utalt népek és nemzetiségek itt Közép-Európában. Bocsásd meg a távolabbi és a közelmúlt minden bűnét, amelyet egymás ellen és teellened vétettünk. Segíts, hogy készek legyünk a kölcsönös megbocsátásra és kiengesztelődésre. Lakozzál bennünk, hogy aki velünk találkozik, az hozzád is közelebb kerüljön. Ámen.

napon, péntektől vasárnapig mutatnának szeretetet egymás felé a hívek, ezért arra kérte őket, hogy hitük legyen élő, a szeretetük aktív, és ne csak kampányszerűen éljék meg. (*Bándy György* prédikációja lapunk 7. oldalán olvasható.)

A magyar vendégcsoport nevében *Nobik Erzsébet* nyugalmazott lelkész (szlovák és magyar nyelven), valamint *Cselovszkyné dr. Tarr Klára*, az Országos Egyházi Iroda Külsügyi Osztályának vezetője köszöntötte a somorjai gyülekezet tagjait. Az istentiszteleten fellépett a lajoskomáromi fúvósüttes és a pécsi gospelkórus is.

A péntek esti program párhuzamos rendezvényekkel folytatódott. A keresztény fiatalok és családok találkozója a főváros több helyszínén zajlott; ezalatt a hat ország protestáns egyházainak vezetőit *Ivan Gašparovič* köztársasági elnök fogadta rezidenciáján, majd a magas rangú egyházi és állami vezetők ünnepi fogadására került sor, amelyen a szlovák köztársasági elnök köszöntője után *Miloslav Klátik*, a Szlovákiai Evangélikus Egyház egyetemes püspöke, *dr. Michael Bünker*, az Európai Protestáns Egyházak Konferenciájának (GEKE) elnöke, az Ausztriai Evangélikus Egyház püspöke és *Frank July*, a Baden-Württembergi Evangélikus Egyház püspöke mondott köszöntőbeszédet.

Programkavalkád

Szombaton reggel úrvacsorás istentiszteleten vehettek részt a találkozó résztvevői a város különböző templomaiban. A délelőtti programok keretében több nyelven tartott bibliaórákra látogathattak el az érdeklődők, azok pedig, akik inkább a városnézést választották, a *Lelki lehetőségek piaca* elnevezésű helyszíneken ismerkedhettek meg a jelen lévő európai protestáns egyházak kínálatával, programjaival, projektjeivel és kapcsolatépítési lehetőségeivel.

► *Folytatás a 6. oldalon*

Az Eljövendő felé

Fébé-konferencia Piliscsabán

► **Az ítéletre eljövendő Úr Jézus Krisztusról** gondolkodhatott el előadások és igehirdetések segítségével az, aki június 26. és 29. között Piliscsabára látogatott. A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület ugyanis *Az Eljövendő felé* címmel rendezett konferenciát a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. A záró istentiszteleten a magyar diakonisszaegyesület és a finn Siilinjärvi település képviselői testvér-gyülekezeti megállapodást írtak alá.

A bibliai Fébé-ről elnevezett egyesület 1925-től kezdve rendez konferenciákat a főváros közeli településén. Nyaranta hagyományosan két összejövetelt szerveznek: egyet a tanév befejeztével júniusban, egyet pedig augusztus végén. Mindkét alkalom nyitott minden érdeklődő számára, a szervezők nem csak a pártoló tagok érkezését várják.

A legutóbbi konferencia csütörtök délutáni nyitóáhitatát *Herzog Csaba*, a Fébé egyik lelkésze tartotta, a naponkénti reggeli elcsendesedést pedig *Taschner Erzsébet* főnök asszony, *Nyári Erzsébet* és *Magassy Vilma* testvér vezette. A konferencia választott témáját igehirdetések, előadások és csoportos beszélgetések segítségével járták körül a résztvevők; az esték filmvetítéssel, beszélgetéssel teltek.

Madocsa Miklós

Az előadások sorát *Szél Bulcsi* kispesti lelkész nyitotta meg *Apokaliptika az Őszövetségben* című referátumával. Őt *Missura Tibor* nyugalmazott lelképásztor követte; témája ez volt: *Ítélet pedig lesz*. Péntek délután *Franko Máttyás* tatabányai lelkész a *Nagy megpróbáltatás ideje* címmel, Lk 21,7–19 alapján tartott prezentációjában egybeként arra irányította a jelenlévők figyelmét, hogy az utolsó idők közeledtével milyen fontos szerepe van annak a fajta közösségnek, amelyet az egyház jelent az embereknek.

► *Folytatás a 3. oldalon*

SZÉLRÓZSA

7. ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ
2008. JÚLIUS 16-20. • KŐSZEG

HOL A HATÁR?

www.szelrozsatlalalkozo.hu

A BIBLIA ÉVE

Máté evangéliuma – a boldogság

Az egyház évezredek hagyományában mindig is Máté írását tartották az első evangéliumnak. Bár a mai modern bibliatudomány Márk evangéliumát korábbiak tartja, Máté „elsőséget” a kánonban elfoglalt helye és kiemelkedő jelentősége ma is biztosítja.

Az Újszövetség szerzői Lukács kivételével mind zsidó emberek voltak, Máté evangéliumát mégis szokás a „zsidó evangéliumnak” tekinteni. Sok olyan kifejezéssel találkozunk ebben az evangéliumban, amely a zsidóság teológiai-nyelvi finomságait tükrözi (például „Isten országa” helyett inkább „mennyei országot” mond); Jézus itt hangsúlyosabban jelenik meg Izrael megígért Messiásként, mint a többi evangéliumban, és emiatt Máté különös fontosságot tulajdonít azoknak a szavaknak vagy eseményeknek, amelyekben egy-egy ószövetségi ígéret beteljesedett.

Máté evangélista szerint Jézus Izrael nagy tanítóinak és prófétáinak hagyományát folytatta, akit azonban a választott nép a nagy elődökhöz hasonlóan el- és kivetett magából. Éppen emiatt ábrázolja Máté az írástudókat és a farizeusokat Jézus fő ellenfeleiként, hiszen azok a „rég” tanítást őrizték Jézussal szemben, aki viszont úgy tanított, „mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók” (Mt 7,29).

Boldogok a lelki szegények...

A hegy Máté evangéliumában – akárcsak az Ószövetségben – a különleges Isten-közelség és a kinyilatkoztatás helye. Amikor Jézus leült a hegyen, hogy az oda-gyülekező sokaságot tanítsa, tulajdonképpen Isten új, Izraelből elhívott népéhez, a keresztény gyülekezethez intézte a szavait. Ezért volt és van ma is olyan kiemelkedő jelentőségük az itt mondotaknak, az úgynevezett *Hegyi beszédek*.

A beszéd elején Jézus nyolcszor nevezi boldognak a hallgatóit, azokat, akiknek ezen a világon az egyedüli pártfogójuk Isten. Ők azok a „szegények”, akik sírnak, akik szelídségükért megvetnek az erőszakosak, akik éheznek és szomjaznak, akik irgalmasok, akik tiszta szívűek, akik békességre töreksenek, és akiket mégis igazságtalanul üldöznek. Immár kétezer év telt el a *Hegyi beszéd* óta, de ma is, aki magára ismer ezekben a szavakban, az tudja, hogy Jézus hozzá beszél, és neki ígéri Isten pártfogását.

A bibliai „boldogság” elsősorban azt jelenti, hogy Isten áldása nyugszik rajtunk. Talán boldogabbak lehetnénk, ha felismernénk, hogy Isten mennyi mindenben megáldotta már az életünket.

„Egy bizonyos pillanatban azt gondolta a férfi: / Mit nem adnék a boldogságért, / ha Izlondon most melletted lennék / a nagy mozdulatlan nap alatt / és megoszthatnám veled ezt a percet / ahogy osztozunk a zenén / vagy egy gyümölcs ízén. / Ugyanebben a bizonyos pillanatban / a férfi ott állt mellette Izlondon.” (Jorge Luis Borges)

► Magyar Bibliatársulat

* myLuther – www.myluther.hu
A hit közös, a többi ráadás...

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 7. VASÁRNAP – Mk 8,1–9

Jézus parancsa nem juttat csődbe!

A VASÁRNAP IGÉJE

Népe kenyérgondjának csodával történő megoldását Jézus kísértésnek tekintette. Negyvennapos böjtje végén a pusztában – bármennyire gyötörte is az éhség – nem volt hajlandó kenyérré változtatni a kenyér alakú köveket. Tudta, hogy Isten terve szerint ez nem része messiási küldetésének.

A mai vasárnap evangéliumában a helyzet egész más, mint amikor küldetésére készülve a kísértővel küzdött. Az itt köré gyűlt sokaság nem szociális helyzete miatt van híján a kenyérnek. Ezek az emberek egyszerűen csak hallgatni akarták Jézust, és ezért három napja követék, ki a városból a pusztába. Amikor elindultak, gondoltak rá, hogy soká fognak hazatérni, és vittek magukkal kisebb-nagyobb úti csomagot. A harmadik napra azonban legtöbbjük tarisznyája már üres volt. Pedig visszafelé ismét három nap sivatagi gyaloglás várt rájuk. És Jézus úgy látta, hogy ezt a többség nem bírná ki. Az éhségtől kidőlnék az úton. Életükkel fizetnének, amiért a nyomába szegődtek.

Ezt Jézus nem engedheti meg. Nem azért, mert ellenségei kárörvendve mondhatnák: „Lám, lám, addig mentek a názáreti vándorprédikátor után, míg nem a pusztában éhen vesztetek.” Jézus nem a hírnevét félti. Ő most is Isten akaratát tartja szem előtt. Megkísértésekor Istennel szegült volna szembe, ha csodát

tesz. Most viszont Isten akarja a csodát, hogy senki se veszítse el az életét, mert minden földi gondról megfeledekve elindult Jézus után. Akiket ennyire lenyűgözött Jézus személye és tanítása, azokat Isten nem akarja cserbenhagyni.

Jézus tudja, hogy cselekednie kell. Nem azért, hogy isteni hatalmát fitogtassa, hanem mert a helyzet követeli. És a helyzet szempontjából mellékes, hogy ki gazdag, és ki szegény, kinek üres otthon a kamrája, és kinek van tele. A pusztá kellős közepén a pénzzel teletömött erszény éppúgy nem segít, mint ahogy a kamrában tárolt élelem sem. A pusztában nincsenek osztálykülönbségek: ott szegény és gazdag, főrangú és szolga egyaránt elpusztul, ha nincs nála elegendő kenyér és víz. Itt most nem a szociális feszültségek feloldása a tét, nem is a Messiási politikai szerepvállalása. Itt az a kérdés, hogy éhen hal, vagy békében hazatér-e az a sokaság, amely Jézus miatt találta magát három napi járóföldre a pusztában, élelem nélkül.

Jézus ezúttal nem vétene Isten akaratát ellen, ha a köveket kenyérré változtatná, vagy más csodás módon terítene asztalt a pusztá kellős közepén. De ő nemcsak a sokaság éhségének csillapítására gondol, hanem a tizenkettőt is tanítani akarja. Ezért kérdezi meg, hogy hány kenyérük van. Amikor kiderül, hogy hét, és

van még néhány haluk is, utasítja őket, hogy tegyék a négyezres sokaság elé.

Hogy a tanítványok – ezt hallva – mit gondoltak, azt Márk nem írja le. De nem nehéz kitalálni. Bizonyára sajnálták a hét kenyérüket és a néhány halukat, hiszen Mesterükkel együtt tizenhárom voltak rá, és tudták, hogy hosszú út áll előttük, míg valahol vásárolni tudnak. Megfordulhatott a fejükben, hogy ez a kevéske élelem legalább nekik elég lett volna, de így a sokasággal együtt ők is odavesznek. Talán zúgolódtak is magukban, hogy Jézus most még ezt a keveset is elveszi tőlük.

Szólni azonban nem mernek, hanem engedelmesen végrehajtják Jézus parancsát: a hét kenyéret és a néhány halat elkezdik osztani a négyezer embernek. És csak egyre osztják, de még mindig van elég, nem fogy el. A végére érve pedig megértik, hogy Jézus parancsa soha nem teljesíthetetlen. Akkor sem, ha első hallásra annak tűnik. Hiszen hét kenyérel és néhány hallal – bármekkora is – emberi ésszel lehetetlen négyezer embert jóllakítani. És Jézus parancsára mégis le-

hetséges, sőt még marad hét kosárral. Ez több, mint amennyi eredetileg volt! Hiszen a hét kenyér talán egy kosárban is elfért, de kettőben biztosan.

A szegénység problémájának társadalmi szintű megoldása ma sem feladata Jézus tanítványi közösségének. A misszió azonban Jézus parancsa. Ha a tanítványi közösség, az egyház a missziói parancs hallatán osztani és szorozni kezd, könnyen arra az eredményre jut, hogy ez olyan parancs, amelynek a teljesítéséhez hozzáfogni sem érdemes. Ha az egyház minden meglévő erőforrását a misszió szolgálatába állítaná, akkor sem várhatna számottevő eredményt. Sőt csődbe jutna, mert templomait, iskoláit és egyéb intézményeit nem tudná fenntartani, és ráadásul a meglévő nyáját is könnyen elveszítené.

Pedig Jézus parancsának teljesítése soha nem eredményez csődöt. De ez csak teljesítés közben derül ki! A meglévő forrásról csak akkor tűnik ki, hogy fölöslen elég, ha maradéktalanul Jézus parancsának teljesítésére szenteljük.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozzunk! Urunk, győzd meg szívünket, hogy ajándékaidat bátran fordítsuk akaratod teljesítésére. Ne engedd felednünk, hogy ami kevésnek látszik, az is elég lesz, ha neked ajánljuk, és szándékosan használjuk fel. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Istenünk, hálaadó szívvel köszönjük neked, hogy szent Fiad, Jézus Krisztus által megszólítottál, megragadtál minket szeretetteddel, Szentlelkeddel. Köszönjük, hogy a bűn sötéttségéből az élet világosságára hívtál minket. Légy áldott, hogy mindennel javunkat, életünket és üdvösségünket munkáld.

[Lektor:] Hálával áldunk, Urunk, hogy mindent megtettél értünk, Jézus Krisztus áldozata által megnyitottad nekünk az utat atyai szívedhez. Köszönjük, hogy Fiadban az életünkhöz és üdvösségünkhöz szükséges minden áldásod a miénk lehet. Könyörgünk, látsd meg velünk. Hadd lássuk meg könyörülő irgalmad nagyságát, mélységét. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk népedért, egyházunk vezetőiért, gyülekezetekért, kicsikért és nagyokért egyaránt. Szentlelked által, Urunk, munkáld ébredést. Áldd meg és tartsd meg népedet a veled való élő közösségben. Gyermeked hadd töltsék be élő hittel, szeretettel a rájuk bízott szolgálatot: otthon a családban, iskolában, munkahelyen, gyülekezetben. Add, Urunk, hogy életükkel, szavaikkal és tetteikkel szüntelen rád, a szeretet

és békeség forrására tudjanak mutatni. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk azokért, akik az élet mindennapos küzdelmeiben elveszítették benned való gyermeki bizalmukat, reményüket. Csendesítsd le zúgolódó, háborgó szívüket. Látsd meg velük gondoskodó szereteted határtalanulását. Értsd meg velük gondviselő hűséged lényegét: az élet több, nagyobb a földi szükségleteinknél. Irányítsd szemetüket a te naponkénti könyörülő irgalmadra, szeretetedre. Add, hogy ne aggodjanak a holnapért. Engedd meglátniuk, hogy a földi élet küzdelmei a menny örök távlatához képest „jelentéktelen epizódok”... Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk, Urunk, világunkért, a globális felmelegedés okozta természeti katasztrófák által sújtott vidékekért. Könyörgünk azokért, akik mindenüket elvesztették, a halottaikat gyászolókat, a különböző nyomorúságtól szenvedőket, a betegekért. Irgalmas szeretetteddel vigasztald, erősítsd, gyógyítsd őket. Könyörgünk országunkért, felelős vezetőiért. Adj kegyel-

medből hazánk javát, előrelépését, megerősödését szolgáló felelős döntéseket. Adj békeséget. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Kérünk a feszültségektől, békétlenségtől szenvedőket. Könyörülj rajtuk, Urunk. Kérünk azokért, akik az egyenes, a tisztább, az igazságosabb világgért munkálkodnak: áldd meg az ő erőfeszítéseiket. Adj erőt, hogy a magunk helyén minden tőlünk telhetőt megtegyünk annak érdekében, hogy mindennapiaink élhetőbbek legyenek. Tégy minket áldásod, békéd, szereteted eszközeivé. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Istenünk, édes Atyánk! Köszönjük neked hálás szívvel, hogy eléd tárhattuk kéréseinket, könyörgéseinket. Emlékeztess minket a jézusi ígéretre: amit akaratod szerint, hittel kérünk, te mindazt megadod. Növeld hitünket, benned való bizalmunkat. Irányítsd szüntelenül figyelmünket reménységgel telve a te örökévaló országodra, mennyei örök hazánkra! Áldott légy, hogy meghallgatsz.

[Gyülekezet:] Amen.

Átölelt Isten nagy kegyelme

ÉNEKKINCSTÁR

► A Szentháromság ünnepe utáni hetedik vasárnapon egy olyan ének száma kerül a templomi táblára, amelynek dallama egyik legkedvesebb és legközkedveltebb énekünké. Az *Átölelt Isten nagy kegyelme* (EÉ 327) a *Ki dolgát mind az Úrra hagyja* (EÉ 331) dallamát kölcsönzi. *Georg Neumark (1621–1681) dallama – gyönyörű ívével – alkalmas minden olyan énekszöveg hordozására, amely Isten nagy ívű szeretetét mutatja be. Így ez az Isten dicséret szöveg is szárnyakat kap a kedves, soha meg nem unt dallam jóvoltából.*

A kezdősor már sokat elárul a teljes ének tartalmából: Isten életünket átfogó, átölelő jóságáról, kegyelméről, irgalmáról énekelhetünk. Már ez is nagy lehetőség; nem fantáziálunk, nem reménykedünk, nem feltételes módon szólunk, hanem hálaadó énekkel zenghetünk arról, ami már megtörtént, arról, aki jót tett velünk.

Az evangélium a négyezer ember meg-

védégesét írja le (Mk 8,1–9). Énekünk erre a megvendéglő szeretetre, megélt jóságra, gondoskodó kegyelemre, azaz Isten nagy tetteire reagál. Az epistola (Róm 6,19–23) az erőtlenségről, a bűn szolgáiról, a bűntől való megszabadulásról és a nagy változásról szól: Isten szolgáivá lettünk. A levélnél olvasmány zárószavai a jól ismert aranymondások közé tartoznak: „Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.” (23. vers)

Az ének szövege *Philipp Friedrich Hiller (1699–1769)* német szerző műve. Papgyerekként született, kétéves korában árvaságra jutott. Sokat köszönhetett nevelőapjának. Tanulmányai, majd segédlelkészi éve után publikálta első költői művét, amelyben *Johannes Arndt* írását, *A paradicsom kertecskéjének imádságait* formálja át énekké. Énekeskönyvünk meg egy éneket közöl tőle – *Legdrágább ajándékodért könyörgök, Istenem* (EÉ 241) –, amely a pünkösdi fejezetben található.

E heti graduálénkünk első verszaka a keresztény ember örömeiről és hálaadásáról beszél. *Átölelt Isten nagy kegyelme*: Isten csodálatos cselekedetei és nagy tettei az embert köszönetre készítik és is-

tendicséretre buzdítják. Fokozza ezt az érzést az, ha a hívő meglátja: Isten jósága méltatlanul, érdemtelenül öleli át. A világ szabályai vagy az emberi rend szerint haragot és átkot érdemlünk, hiszen elszakadtunk a Teremtőtől, az élet és a boldogság forrásától. Isten azonban „felrúgta” a szabályt, mert szeretete nagyobb az igazságérzeténél. Felfoghatatlan ez a számunkra, mégis igaz. Isten – csupa kegyelemből és irgalomból – megszületett Fiát áldozta fel értünk. Helyettünk Jézus véres szenvedése és halála egyenlített ki a számlát.

Míndez nemcsak hálaára indít, hanem bizonyosátevő életre is, amelynek alapja Isten jósága. „Kegyelmed el nem hallgathatom, / Épüljön rá az életem.” Az énekköltő azzal folytatja, hogy még a mozdulataink is hirdethetik az Úr nagy voltát. Nem a gonosz, nem a sors, nem a halál kényszerít térdre, ahogy az élet kemény törvénye dirigálná. „Boldogság térdre hullani, / Irgalmasságod áldani!”

A kegyelem azonban nem pillanatnyi élmény, egy nagy eseménnyel együtt járó érzés. Végigkíséri az egész emberi életet az utolsó pillanatig. Sőt Isten irgalma segít át minket azon a ponton, ahol az ember

megtorpan. Ha már nem a saját lábunkon járunk, hanem visznek, még akkor is érvényes, aktív és jövőt hozó Isten kegyelme. Megvéd a vádoló végső ítéletétől, megnyitja előttünk az egyébként jogosan zárt kaput, befogad oda, ahol valójában nem lenne helyünk. Szegényen, üres kézzel érkezünk el életünk végére, semmit sem vihetünk magunkkal, s mindenkit elveszítünk magunk mellől. Amikor azt hisszük, már csak a sír, az anyaföld fogad be, akkor válik Jézus Krisztus megváltása valósággá: befogad ott az irgalom.

Míndezt *Philipp Friedrich Hiller* nem rólaszín álomként, nem csupán nehéz helyzetben a szív mélyéről feltörő vágyként írja, hanem a tapasztalat, a személyes élmény, az átél valóság alapján. Ezért olyan fontos sokunknak ez a drága ének. Segít, hogy Isten jó voltát áldva zenghessük.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Fébé-konferencia Piliscsabán

◀ Folytatás az 1. oldalról

Madocsi Miklós nyugalmazott lelkipásztor *A test feltámadása* című referátumában, amelynek igei alapja 1Kor 15,35–57 volt, azt hangsúlyozta, hogy a korinthusiaknak Pálhoz intézett kérdése – Miként támadnak fel a halottak? – „rossz” kérdés, a lényeg nem a hogyan, hanem maga a feltámadás ténye.

Dr. Zsigmond Árpád nyugalmazott lelkész Jel 14,14–15,4 alapján arról szolt, hogy az *Emberfia ítéletet tart*, azaz bíróként jön el erre a földre, hogy a teremtő Istent képviselje. Győztes voltát az aranykorona jelképezi, felhőn ül – ez arra utal, hogy művét elvégezte, és most jogosan él hatalmával.

Az igehirdetések alapigéinek mind-egyike a *Jelenések könyvéből* származott, a konferencia témájához illően az eljövendő korra és az Eljövendőre irányítva a jelenlévők figyelmét. *Boldogok a hivatalosak* címmel dr. Blázy Árpád kelenföldi lelkész Jel 19,9 alapján tartott igei elmélkedésében arra ösztönözte a résztvevőket, hogy gondolkodjanak el: ők vajon hivatalosak-e? Isten kezében van-e már az életük, mert ha még esetleg nem, akkor tart még a kegyelem ideje, még megtérhetnek az Úrhoz.

Szívemarkoló személyes példák színesítette prédikációját Tóth Melinda ózdi lelkész. Jel 14,13 alapján arról beszélt, hogy *Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg*, hiszen ők ahhoz térnek haza, akit már itt a földön is követtek és Uruként szerettek. És *Boldogok az üdvözültek* is, emelte ki a Jel 7,13–17 alapján szóló utolsó igehirdető, *Veperdi Zoltán* Fébé-lelkész is, hiszen olyan Úr mond majd ítéletet felettük és mindenki felett az utolsó napon, aki meghalt és feltámadt értünk.

A konferenciát záró istentiszteleten Markku Kettunen finn lelkész hirdette Isten ígétét, szavait *Baranyai Tamás* nyugalmazott lelkész fordította. Siilinjärvi vezető lelkipásztor *Máté evangéliuma* 16. fejezetének versei alapján tartott igehirdetésében a kulcsok hatalmáról szolt, amelyet Péter kapott Krisztustól. Az apostolt ez feljogosította arra, hogy Jézust képviselje, és az ő nevében tanítson; ezt a megbízást kapta később a többi tanítvány, és ez a mai egyház feladata is.

■ GAZDAG ZSUZSANNA
képes összeállítás

Örömmel szolgáltam az Úrnak – Endreffy Mária (92), a konferencia legidősebb résztvevője

– Nyíregyházán születtem, 1939-ben lettem diakonissza. Az egyesület 1951-ben történt feloszlása után visszatértem szülővárosomba, ahol egyházunk idősotthonát vezettem harminc esztendőn keresztül; innen mentem nyugdíjba. Gyönyörű, boldog életem volt, mindvégig éreztem, ahogy tenyerén hordozott Isten. A formaruhát nagyon szerettem, fájt, amikor meg kellett válnom tőle, de tudtam, hogy az elhívás, amelyet kaptam, ettől még változatlan marad, és örömmel szolgáltam az Úrnak. Az a bizonyosság vezetett, és adott erőt egész életemben, hogy „az Isten ajándékai és elhívása visszavonhatatlanok” (Róm 11,29).

Segíteni másoknak – a Fébé-díjas Garai Szilvia (16), a legfiatalabb

A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület választmánya idén harmadik alkalommal ítélte oda a 2006-ban alapított Fébé-díjat öt középiskolánk egy-egy tanulójának. Egyikük az Acsa melletti Erdőkürtön élő Garai Szilvia, az aszódi evangélikus gimnázium tizedikes tanulója, aki részt vett a Fébé legutóbbi konferenciáján.

– A díj nagy meglepetést jelentett számomra. Szívesen segítek diáktársaimnak a tanulásban, és örömmel hívogatom őket istentiszteletre éppúgy, mint azokra az előadásokra, amelyeket idén az aszódi gyülekezeti házban tartanak a Biblia éve alkalmából. Nagyon jólesett ez az elismerés – a szerény pénzjutalom, valamint a Fébé nyolcvan évről szóló könyv –, amelyet *Taschner Erzsébet* főnök asszony adott át a június 21-ei tanévzárón. Hatására a jövőben igyekszem még többet tenni, például szeretnék részt venni abban a karácsony előtti gyűjtőakcióban, amelynek keretében régi játékainkat és könyveinket adhatjuk le az iskolában. Gyülekezetünk életébe is szeretnék aktívabban bekapcsolódni, bár ezt nehezíti, hogy Aszódon kollégista vagyok.

Hetven év és a szivárvány

Lelkészikatás Zalaistvádon

▶ A zalaistvándi gyülekezet tagjai közül is csak a legidősebbek emlékezhetnek arra, hogy lelkészikatás volt templomukban, ugyanis **Kutas Elek 1939-ben történt beiktatása óta nem volt ilyen ünnep. Az azóta hosszabb-rövidebb ideig ott működő pásztorok helyettes, illetve segédlelkészként álltak a gyülekezet élén. A közgyűlés egyhangúlag választotta az egyházközség lelképásztorának a tavaly nyár óta a gyülekezetben szolgáló Koczor Györgyöt; beiktatására június 28-án került sor.**

Szemerei János esperes – a meghívón is szereplő – Jn 6,68 alapján hirdette Isten ígétét. Az ember örök kérdése: menni vagy maradni? Ezt éljük át nap mint nap. Ezt élük át a gyülekezeti tagok is. Van-e megélhetés, vagy nincs? Maradni-e a hitemben, vagy menni, és nem részt venni a gyülekezet életében? Az elmúlt években a gyülekezetet és a lelkész kapcsolatában is sokszor felmerült ez a kérdés. Istennek legyen hála, hogy a mostani egymásra találásban a „maradni” válasz hangzott el.

Nem egyszerű döntés ez. Péter vallástétele – „Örök élet beszéde van nálad” – azon-

FOTÓ: GÁNCIS BELA

ban mutatja a helyes választ. Az apostol a legjobbat találja meg és a legbiztosabbat. Az örök élet beszéde. Ma is az a fontos, hogy hangozzon ez az evangélium. Ehhez adjon erőt és világos látást Krisztus gyülekezetnek és lelkészének egyaránt – hangzott a prédikációban.

Koczor György igehirdetésének alapigéjéül az önzönvíz utáni szivárványkötést (1Móz 9,11–13) választotta. Kiemelte, hogy a gyülekezet akkor is bízhat Isten ígétében, ha a világban történő események másképpen mutatják. Szövetségének jele, a szivárvány jól szemlélteti különbözőségünket, ugyanakkor jele a folyamatosságunk is. Isten most saját Krisztus-prizmájával gyűjt össze bennünket, hogy egyek lehessünk vele. Így gyűjt ma is asztalához az úrvacsorai közösségbe.

Az ünnepi közgyűlésen többen köszöntötték a gyülekezet beiktatott lelkészét. Az egyházmegye lelkészi kara nevében *Deme Dávid*, a lelkészi munkaközösség elnöke beszélt arról a szeretetről, mellyel Koczor Györgyöt fogadták, és kérte, hogy a saját „színével” gazdagítsa az egyházmegye munkáját. *Roszkó Gábor* a régi emlékeket felelevenítve fejezte ki örömét, és kérte Isten áldását az utódra. *Loós Csabáné* (Kutas Gyöngyi) a Kutas család imádságos üdvözlését hozta, *Horváth Zsolt* plébános pedig a katolikus testvérek áldáskívánását. *Petőfi Lászlóné* polgármester a község és a gyülekezet közös feladatáról szolt. A köszöntéseket Szemerei János esperes zárta, aki testamentumként helyezte a lelkész szívére, amit ő is így „örökölt” idős lelkésztől: „Szeresd a gyülekezetet!”

A beiktatott lelkész így kezdte válaszában: „Szeretett Gyülekezet! Ezzel a köszöntéssel, azt gondolom, megválaszoltam az összes köszöntésre...” A továbbiakban beszélt arról, hogy a gyülekezetnek – melynek a lelkész is tagja – az ünnepre csak akkor hosszabbítható meg, ha Krisztussal egy közösséget alkot.

Az istentisztelet és a közgyűlés után bőségesen terített asztal további ünnepelésre a gyülekezet távolról és közléről jött tagjait.

■ – Z. I. D. –

Tanzánia szuahéli nyelven megfogalmazott nemzeti mottójával köszöntöm Olvasóinkat a déli féltekéről, a Kilimandzsáró tövéből, Arushából. „Uhuru na Umoja” (magyarul: szabadság és egység) – ez Tanzánia jelmondata. Ha az idézett mottónak esetleg hazai aktualitása is lenne – csupán véletlen...

De vajon mit is tudunk erről a kelet-afrikai országról? Talán nem felesleges néhány alapvető adat felidézése. 1961-ben nyerte el függetlenségét az Egyesült Királyságtól, és 1964-ben, Tanganyika és Zanzibár egyesüléséből született meg a ma ismert Tanzánia. Területe hazánknak a tízszerese, lakossága közel 38 millió. Ebből 36% keresztény, 35% mohamedán, akik példás békekészséggel élnek egymás mellett – a többiek különböző törzsi vallásokhoz tartoznak.

A 19. században kezdődő keresztény misszió gyümölcseként 1938-ra már 7 (!) evangélikus egyház működött az országban. Ezek egyesüléséből született 1963-ban a tanzániai evangélikus egyház, amely 4,6 millió taggal napjainkban a fekete kontinens második, a világ negyedik legnagyobb lutheránus egyháza. Nem véletlen, hogy ez az egyház rendezhette meg a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) első afrikai nagygyűlését 1977-ben Dar es-Salaamban „Krisztusban új közösség” mottóval. Itt választották meg a világszövetség első afrikai elnökét *Josiah Kibira* tanzániai püspök személyében, akit hazánkban is köszönthettünk a következő nagygyűlésen 1984-ben. Tőle vette át az elnökséget *Káldy Zoltán* püspök.

De térjünk vissza a múltból a jelenbe! Soraimat a tanzániai „télből” írom, amely nálunk kellemes tavasz lenne, 20–22 fok az átlaghőmérséklet az 1400 mé-

ter magasan fekvő Arushában. Hivatalos statisztikák szerint ez az ország negyedik városa mintegy 380 ezer lakossal, de kedves buszsofőrünk szerint több millióan élnek itt. Afrikában meglehetősen nagyvonalúan kezelik a számokat... Az viszont tény, hogy itt található az evangélikus egyház központja.

Az arushai nemzetközi kongresszusi centrum ad otthont az LVSZ tanácsülésének. A konferencia mottója egyaránt utal a földrajzi és a globális kontextusra: „A Kilimandzsáró olvadó hóspájkája – a szenvedő teremtettség tanúságtétele”.

Az LVSZ tanácsülésének nyitó istentiszteletére vonulva Arushában

Uhuru na Umoja

LVSZ-tanácsülés Tanzániában

ÉGTÁJOLÓ

Afrika legmagasabb hegycsúcsa (5895 méter) fenyegető szimbólumává lett a globális felmelegedésnek. Szakértők számításai szerint ha nem sikerül megfékezni a klímaváltozást, pár éven belül

végelegesen eltűnik a hegyóriás hóspájkája, aminek további beláthatatlan környezetkárosító következményei lesznek: szárazság, éhínség. *Mark Hanson* amerikai püspök, az LVSZ elnöke témafelvezető előadásában egyenesen blaszfémia-nak, istenkáromlásnak minősítette mindazt, amit a teremtett világ ellen vétkezünk, főleg a fejlett, gazdag, úgynevezett „keresztény” országokban.

Bár nemzetközi színvonalú szállodában lakunk, és a kongresszusi központ is megfelel az igényeknek, az utcára lépve nem lehet nem észrevenni, hogy a világ egyik legszegényebb országának vendégei vagyunk. Az egy főre jutó GDP alig huszada a magyarországinak, sokan napi egy dollárból tengetik az életüket. A lakosság 44%-a 14 éven aluli gyermek, akiknek jelentős része a sző szoros értelmében az utcán lakik, és kéregetéssel próbálja elkerülni a fenyegető éhhalált. Itt bizony nyomasztó aktualitást kap az LVSZ következő nagygyűlésének mottója, a *Miatyánk* gazdag tartalmú kérése: „Add meg a mi mindennapi kenyerünket”.

Az LVSZ tizenegyedik nagygyűlésének 2010 nyarán Stuttgart ad majd otthont; ezzel – a már említett 1984-es budapesti nagygyűlés után immár huszonhat évvel – újra az öreg kontinens fogadhatja majd a világ evangélikusság nagy családját. Nyilvánvaló, hogy a mindennapi kenyér egészen most jelent a „túlcsúlyos” Európában, mint az éhező Afrikában.

Lelki értelemben viszont igazán bővelkedő egyházat, gyülekezeteket ismerhetünk meg itt Tanzániában. Már a megnyitott istentisztelet felejthetetlen élményt jelentett. A szállodától ünnepi menetben, szinte karneváli hangulatban, fúvószenekar és dobok kíséretében vonultunk a város evangélikus templomába, ahol ujjongó gyülekezet, alkalmi kórusfesztivál fogadott minket. Igazi örömmünneppé vált a máskor más helyütt szokványos, sablonos megnyitó. A gazdag termék kínáló banáncserjékkel díszített templomban *Thomas Laiser*, az arushai egyházkerület püspöke Mt 5,13–15 alapján „só és világosság” küldetésünkről prédikált. Az istentisztelet atmoszférája remekül illusztrálta, hogy az evangélium valóban ízt, zamatot, fényt és örömet hozhat a ma emberének életébe is, bárhol, bármilyen nehéz körülmények között éljen.

Mindig rohanó, gyakran befelé forduló európaiak számára megkapó az itteni nyitott barátsága, vendégszeretete. Afrikai testvéreink egy szellemes mondatban így summázzák a köztünk lévő mentalitásbeli különbség lényegét: „Nektek órátok van, nekünk pedig időnk.” És tegyük hozzá: szívük is van, nem is akármilyen!

Gáncis Péter püspök
Déli Egyházkerület

HIRDETÉS

A Kaposvári Evangélikus Egyházközséget segítő Növekedés Alapítvány megköszöni a 2005. és 2006. évi szja 1%-ból kapott támogatásokat. A 2005. évi 454 229 Ft teljes összegét 2007-ben használta fel. A templom festését, nyílászárók javítását, valamint a közösség németországi Luther-túráját támogattuk. A 2006. évi 545 057 Ft-ból kisebb énekkari kiadásokat fedeztünk, és idősök karácsonyi csomagját támogattuk, illetve 500 000 Ft-ot tartalékba helyeztünk; ebből a templom hangosítását kívánjuk támogatni.

Az alapítvány kuratóriuma

HIRDETÉS

Pályázat óvodavezetői állásra

A pályázatot meghirdető szerv: Váci Evangélikus Egyházközség, 2600 Vác, Eötvös u. 1. Meghirdetett munkahely: Váci Evangélikus Egyházi Óvoda, 2600 Vác, Rákóczi út 17. Képesítési és egyéb feltételek: óvodapedagógus-oklevél, legalább öt éves óvodapedagógusi gyakorlat; vagy evangélikus lelkészi oklevél és legalább öt éves, közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat; evangélikus vallás; a jelentkező legalább öt éve feleljen meg az egyházközségi tagság feltételeinek; konfirmáció, lelkészi ajánlás.

Juttatások, illetmény, pótlékok, egyéb: az állás elfoglalásának ideje: 2009. január 1. A megbízás hat tanévre szól, 2014. július 31-ig. A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 30. nap. A pályázat elbírálásának határideje: 2008. november 30. Juttatások a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását; önéletrajzát; részletes szakmai életrajzát; az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját; szakmai helyzetlemzésre épülő fejlesztési elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettségét, az előírt képesítést igazoló irat(ok) hiteles másolatát; intézményen kívüli pályázótól érvényes erkölcsi bizonyítványt; lelkészi ajánlást az egyházközsége lelkésztől, lelkész esetében az illetékes püspöktől; konfirmációi emléklap hiteles másolatát vagy konfirmációi igazolást.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről: Detre János lelkész, Váci Evangélikus Egyházközség, 2600 Vác, Eötvös u. 1., tel.: 27/503-005.

A pályázat címe: Váci Evangélikus Egyházközség, 2600 Vác, Eötvös u. 1. A borítékra írják rá: „Óvodavezetői pályázat”.

HIRDETÉS

Határozat az orgonajavítási pályázatokról

Az Egyházzenei Bizottság június 24-én tartott megbeszélésén értékelte és elbírálta az orgonajavítási támogatásokra beadott pályázatokat.

Beérkezett összesen 23 pályázat (1 határidő után) összesen közel 30 millió Ft támogatási igénnyel.

A rendelkezésünkre álló keret a meghirdetés szerint 6 000 000 Ft volt, amelyet a tavalyi évben a célra biztosított, de fel nem használt 1 000 000 Ft-tal kiegészíthettünk, így összesen 7 000 000 forint támogatásról kellett döntenünk. (A pályázatok a felsorolásban beérkezési sorrendben szerepelnek.)

Tótkomlós: 400 000 Ft; Kemeneshőgyész: 360 000 Ft; Sárszentlőrinc: 120 000 Ft; Pápa: 400 000 Ft; Farád: 330 000 Ft (motorcsere); Homokbödöge: 300 000 Ft; Rákospalota: 900 000 Ft; Győr-Ménfőcsanak: 240 000 Ft; Mencshely (Nagyvázsony): 2 000 000 Ft; Lajoskomárom: 200 000 Ft; Mezőberény I.: 400 000 Ft; Boba: 1 000 000 Ft; Gyömrő: 350 000 Ft – összesen: 7 000 000 Ft.

Kérjük a döntés szíves tudomásul vételét; ellene kifogás nem emelhető.

Minden pályázót (a nem támogatottakat is!) levélben is értesítik a szükséges szakértői véleménnyel kiegészítve.

A döntéshez Trajler Gábor, dr. Kormos Gyula és Gálos Miklós szakmai segítségét és útmutatását kértük. Itt is szeretnénk köszönetet mondani lelkiismeretes, felelősségteljes munkájukért.

A megítélt összegeket az Országos Egyházi Iroda Gazdasági Osztálya utalja. Az elszámolást és a szakmai beszámolót a pályázati kiírás szerint kell elküldeni. (Cím: Egyházzenei Bizottság, Kende Gúsztván, 8360 Keszthely, Hévízi út 46.)

Kende Gúsztván bizottsági elnök

Ökumenikus biblikus szimpózium

► A magyar katolikus Sion fellegrában gyülekeztek össze azok a Biblia iránt elkötelezett tudósok és egyházi személyiségek, akik fontosnak tartották, hogy a Biblia éve alkalmából tudományos konferenciára is sor kerüljön. Többen úgy éltek meg ezt a június 23. és 26. között zajlott rendezvényt, mint a Biblia évének csillagóráját. A megnyitónapség helyszíne az esztergomi bazilika volt, a tanácskozásnak pedig a Szent Adalbert Képzési, Lelkéségi és Konferencia-központ adott helyet.

Ökumenikus biblikus szimpózium – ezt a különleges címet viselte a rendezvény, előadói között a római katolikus, a református, az evangélikus egyház és a zsidó felekezetet biblia-kutatóival, biblikus professzoraival. A résztvevők között érdeklődő nem teológusok és külföldi tudósok egyaránt voltak. Kettős tematikájú volt a szimpózium. Egyfelől megszólalt a Biblia mai aktuális üzenete, másfelől ennek lehetséges kommunikálását vizsgálták az előadók.

A bazilika meghitt csendjében igeliturgia keretében köszöntötte a résztvevőket dr. Erdő Péter bíboros, esztergom–budapesti érsek, úgy is, mint házigazda. D. Székely Imre nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyar Bibliatársulat elnöke pedig Jel 1,1–3 alapján az ige hitébresztő eszközének jelentőségét ilusztrálta Szent Ágoston, Luther Márton és Karl Barth életpéldáin keresztül. A résztvevők megtapasztalhatták a bazilika kiváló akusztikáját: Baróti István orgonaművész katolikus és protestáns műveket adott elő a felújított orgonán.

A referátumok sorában a bibliai kánon kialakulásával foglalkozott dr. Karasszon István református professzor és dr. Székely János római katolikus püspök. A tágabb és a szűkebb értelemben vett kánon kialakulástörténeti hátterének megismerése érdekes volt a hallgatóság számára. Amint közismert, a katolikus Bibliában hat, illetve hét könyvvel több található az Ószövetségben. A reformáció

tudósai e könyveket – egyetértésben a katolikus zsinatok döntésével – hangsúlyozottan másodlagos értékű kanonizált műveknek tartották, ezért a protestáns kiadásokban a szóban forgó könyvek nem szerepelnek.

Dr. Raj Tamás főrabbi és dr. Rózsa Huba római katolikus professzor a bibliaértelmezés alapelveit mutatta be, zsidó részről Ábrahám megkötözése (feláldozása), római katolikus részről a teremtéstörténet alapján. Különösen feltűnő volt, hogy a fundamentális, az allegorikus, a homiliaszerű és misztikus magyarázat zsidó gyökerei miként találhatók meg a keresztény értelmezésben is. A diakronikus és a szinkronikus (időt átívelő és elsősorban összhangra törekvő) értelmezés együttes alkalmazása fontos – állapította meg Rózsa professzor.

FOTO: MAGYAR BIBLIATÁRSULAT

Három külföldi előadója is volt a konferenciának. Dr. Thomas Kaut professzor a bibliafordítás elvi szempontjait tárta fel tudományos igénnyel, míg dr. Benyik György római katolikus teológus a magyar fordításoknak a magyar nyelvi kultúrára kifejtett hatását elemezve rámutatott, hogy a bibliafordítások teremtő erővel hatottak nyelvünk fejlődésére. Dr. Lary Hurtado edinburghi professzor a Biblia mint kommunikáció témakörét járta körül az első kéziratok tükrében, míg dr. Lénart de Regt amszterdami kutató a mai erőfeszítésekről szövegezt a témában. Izgalmas kérdés: a Biblia maga miként szólítja meg olvasóját, hogyan kommunikál, és tesz érdekeltté üzenetével?

Dr. Dávid Katalin művészettörténész nagy figyelmet kiváltó előadásában a Biblia és a képzőművészet kapcsolatát tárta fel. Megállapítása szerint az igazán értékes alkotások a művészetben kivétel nélkül bibliai intenció alapján jöttek lét-

re. Képszerűen kommunikálták a Biblia üzenetét. Isten kereső, megváltó és hitet ébresztő szándékát.

A Biblia és az irodalom kapcsolatát vizsgálta dr. Fabiny Tibor professzor A reneszánsz Bibliája és a Biblia reneszánsza című nagy ívű előadásában. William Tyndale példáján keresztül mutatta be az angol bibliafordítás útját, majd a Szentírás úgy értékelte témája szempontjából, mint a művészetek nagy kódját. Végül a Biblia háttértörténetét villantotta fel néhány példán keresztül.

A Bibliának a modern médiában való megjelenítése volt dr. Fabiny Tamás témája. Az evangélikus püspök Júdás filmbeli megformálásának példáján keresztül értekezett a hallgatósággal – vetítéssel ilusztrálva –, hogy a művészet egyfelől milyen nagy hatással tud alkotni és eseményeket feldolgozni Jézus életének egyes részletei nyomán, másfelől hogy mennyi torzulás is megfigyelhető ezen az ábrázolásokon. A személy éppen abban mutatkozik, ha antiszemita nézeteket vagy antijudaista érzelmeket generál egy-egy film vagy filmrészlet.

Végül dr. Komoróczy Géza, az ELTE Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszékének professzora hangsúlyozta a zsidó

biblia – ahogy mi nevezzük, az Ószövetség – kimagasló értékét, önmagában való és irodalmi értékelésének létjogosultságát.

A bibliatársulatok itthon és világszerte végzett munkájáról adott tájékoztatást dr. Tarjányi Béla teológusprofesszor, a Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat igazgatója és dr. Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtítkára – a konferencia római katolikus, illetve protestáns szervezője – nagy érdeklődéssel kísért, vetített képekkel ilusztrált lejtékintésében.

Az első nap estéjén került sor az érseki palotában rendezett bibliaiálítás ünnepélyes megnyitására. A gazdag anyag – közöttje egy Luther fordította Bibliával – mellett tart számot nagy érdeklődésre.

Az ökumenikus szimpózium a Mi-ayánk közös elimádkozásával és áldásmondással ért véget. A konferencia szervezői tervekbe vették az elhangzott előadások könyv alakban való megjelenítését.

■ D. SZEKELY IMRE

Evangélikus zsinati biztos a református egyetemen

► Hafenscher Károlyt, egyházunk országos irodájának előző igazgatóját június 1-jével a Károli Gáspár Református Egyetem zsinati biztosának nevezték ki. Lapunk új tisztségéről, ezzel kapcsolatos feladatairól, az elmúlt egy hónapban szerzett tapasztalatairól kérdezte őt.

– Mivel zsinatunk „jóvoltából” egyházunkban nem volt szükség a tapasztalataimra, szívesen vettem a Magyarországi Református Egyház Zsinatának felkéré-

sét, hogy zsinati biztos minőségben segítsem a Károli Gáspár Református Egyetemet. A megbízatás két munkaterületet foglal magába: a gazdasági vizsgálatok irányítása és a számviteli rend felépítése, valamint az intézményfejlesztési terv elkezdett munkáinak befejezése.

Mint hogy valamilyen módon mindig kapcsolódtam a felsőoktatás világához, lelkesen vettem bele magam abba a munkába, amelynek tényleges célja, hogy a fenntartó református egyház segítse ezt a fontos intézményt átrendezni azon a holtpontra, amelyre az elmúlt időben ju-

tott. Feladatomban érzem, hogy a fenntartó számára tiszta, átlátható képet adjak az egyetem működéséről, s ennek alapján a napi munkában és a jövő tervezésében a református egyház felelősen gyakorolni tudja jogait és kötelességeit. Korábbi lelkészi, igazgatói, vezetési és mediatori ismereteimet így a protestáns szellemiségű felsőoktatás javára kamatoztathatom.

Közben azért nem feledkezem el a számomra most is legfontosabból, amire hivatászerűen vállalkoztam: a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központtól s az abban végzett munkámról.

HIRDETÉS

Szélrózsa másként...

Kőszeg, 2008. július 16–20.

Az idei Szélrózsa egy kicsit más lesz, mint az eddigi találkozó volt. Szeretnénk ugyanis több kapcsolódási pontot találni a helyi gyülekezettel, a várossal és a környéken élőkkel...

Július 18-án, pénteken este Kőszeg főterén tartjuk a Szélrózsa programjait, július 20-án, vasárnap 10 órakor pedig a találkozó helyszínére (Dr. Nagy László Gyógyepedagógiai Intézmény, Kőszeg, Kiss János u. 31.) várunk mindenkit a záró istentiszteletre, hogy a Szélrózsa résztvevőinek, a helyi gyülekezetnek és a környékbelieknek egyaránt közös ünnepe lehessen ez az alkalom. Az istentiszteletet egy héttel később, július 27-én tekinthetjük meg a televízióban.

Szeretettel várjuk a Testvéreket és minden érdeklődőt! A szervezők nevében:

Baranyay Csaba községi lelkész

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Alkohol- és Szervenélybeteg-mentő Missziós Szolgálat július 14–19-ig tartja szokásos csendesét Szarvas-Ottemplon Középalmai Missziójában. A hét igéje: „...éljétek úgy, mint a világosság gyermekei.” (Ef 5,8) Szeretettel hívjuk a lelki gyógyulást és megerősödést kereső, alkohol- és szervénybetegségben, valamint depresszióban érintett testvéreinket. Lelkészi testvéreinket kérjük, biztassák és segítsék a rászorulókat, hogy az alkalomról részt vehessenek, szükség esetén családtaggal együtt. A részvételi díj 7500 Ft személyenként. A rászorulókat lehetőség szerint támogatjuk. Mindenki hozzon magával Bibliát, jegyzetfüzetet és tisztálkodási szereket! Érdeklődni és jelentkezni július 10-ig lehet dr. Sárkány Angyal orvosnál a 20/824-6669-es mobilszámon vagy Selmeczi Lajos lelkésznél a 34/383-819-es telefon- és a 20/824-3011-es mobilszámon. Az étkezés biztosítása végett kérjük az érdeklődőket, hogy tartsák be a jelentkezési határidőt.

29. KALÁKA FESZTIVÁL
JÚLIUS 10. - 13.
MISKOLC, DIÓSGYŐR

PROGRAMJAINK ÉS MUNKÁINK: KŐSZEGI SZÉLRÓZSA, KŐSZEGI FŐTERESEN TARTJUK A SZÉLRÓZSA PROGRAMJAIT, JÚLIUS 20-ÁN, VASÁRNAP 10 ÓRÁKOR PÉDIG A TALÁLKOZÓ HELYSZÍNÉRE (DR. NAGY LÁSZLÓ GYÓGYEPEDAGÓGIAI INTÉZMÉNY, KŐSZEG, KISS JÁNOS U. 31.) VÁRUNK MINDENKIT A ZÁRÓ ISTENTISZTELETRE, HOGY A SZÉLRÓZSA RÉSZTVEVŐINEK, A HELYI GYÜLEKEZETNEK ÉS A KÖRNYÉKELIEKNEK EGYÁRANT KÖZÖS ÜNNEPE LEHESSEN EZ AZ ALKALOM. AZ ISTENTISZTELETET EGY HÉTTEL KÉSŐBB, JÚLIUS 27-ÉN TEKINTHETJÜK MEG A TELEVÍZIÓBAN.

Szeretettel várjuk a Testvéreket és minden érdeklődőt! A szervezők nevében: Baranyay Csaba községi lelkész

Július 13-án, vasárnap 11 órakor a miskolc-belvárosi evangélikus templomban az ökumenikus istentiszteleten, amelyen a fesztivál művészei is közreműködnek, dr. Fabiny Tamás püspök hirdeti az ígét.

Miskolci operafesztivál

Pátriárkák az evangélikus templomban

„Bartók szellemi örökségéhez hozzátartozik, hogy a környező népek kultúráját bemutassuk, így méltán várhatjuk el, hogy ők is hasonlóképpen cselekedjenek” – nyilatkozta *Bátor Tamás*, a miskolci operafesztivál igazgatója az idei témaválasztást célzó kérdésre válaszolva.

A mintegy hatvan kiemelt és számos kapcsolódó program idén a szláv zene köré csoportosult. Olyan ismert nevek emelték a fesztivál fényét, mint *Paata Burduladze*, *Anja Silja* vagy az idén hetvenéves orosz basszista, *Jevgenij Nyesztyerenko*. A hazai névsort szemlélve *Kocsis Zoltán*, *Bogányi Gergely* és *Polgár László* nevét emelem ki a teljesség igénye nélkül.

városi evangélikus templomban. A kamarakórus legfőbb célkitűzésének az ősi orosz egyházi énekművészet megőrzését tartja. Vezetői számos, a szovjet éra alatt rejtőgetett kéziratot tettek közkinccsé, repertoárjuk folyamatosan bővül.

A hangverseny programját 16–17. századi névtelen szerzők, valamint *Rachmaninov* és *Csajkovszkij* műveiből állították össze. Különösen az anonim művek tűntek ki sokszínűségükkel. A „Nyisd meg, Uram, a bűnbánat kapuját” nagybőjti sticheront az orgonapont mellett futó dallam tette különlegessé, az „Ádám és Éva könnyezett az Éden köze-

ből” című húsvéti tropáion, amelynek disszonáns akkordjait hallgatva inkább egy *Sztravinszkij*-műre asszociált a jelenlevő, mint egy négyszáz évvel korábban keletkezett darabra. A blokk méltó befejezése volt a „Himnusz az istenszülő Szűzanyához” opus, amelynek előadásakor a kórus művészetének és hangkvalitásainak teljes skáláját felvonulathatta.

Ezután következtek *Csajkovszkij* és *Rachmaninov* egyházi művei. Ezek a dalok ugyan már tanult mesterek keze nyomán váltak az orosz zeneirodalom megbecsült részeivé, de összevetve a korábban hallottakkal, kissé édeskesnek tűntek.

hogy a szerzetesek életét sem csupán a meditáció tölti ki. A „Fekete holló” melódijára a *Boris Godunov* részeg szerzetesének dalából ismert, a „Szteppe, szteppe körülöttem” nótát itthon „Télapó, gyere már” címmel énekl apró és nagybacska Szent Miklós napján.

Nem kívánok ünneprontó lenni, s tisztában vagyok vele, hogy e dalok is az orosz kultúra részei, de a rendszerváltás előtt annyira elcsépeleték őket, hogy e kiálló összeállítás is meglelt volna nélkülük. Talán az ortodox kórus is érezte a helyzet fonákságát, s az előre beharangozott hajóvontatódal, az „Ej, uhyem”-et eltették szebb időkre.

A belvárosi evangélikus templom az elmúlt években Miskolc egyik kulturális központjává vált – hívja fel a gyülekezet otthonára a figyelmet a vendéglátó, *Sándor Frigyes* esperes. – Már tavaly bekapcsolódtunk a fesztivál vérkeringésébe, idén a pravoszláv hangverseny mellett *Virágh András* orgonahangversenyének tapsolhatott a közönség. Július 13-án az immár hagyományos *Kalácsa* fesztivál ökumenikus programja érdemel említést.

Az énekkar 2007-ben már koncertezett hazánkban, a budapesti Szent István-bazilikában megtartott hangversenyén magam is részt vettem. Utólag értékelve fellépésük akkor fáradtnak hatott. Ebben természetesen szerepet játszhattak az akusztikai viszonyok, a program vagy a kórus összetétele. A mostani előadás viszont – egy-két apróságtól eltekintve – az operafesztivál méltó része volt, s egyben maradandó zenei élményt nyújtott a jelen lévő szép számú közönségnek.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

Zeneposta

Külvárosi, panelház aljában üzemelő „kis postánkba” tértem be a minap. Modernnek aligha nevezhető, de az is igaz, hogy nála ősidőbbak is üzemelnek még. Nem szép, nem csúnya. Olyan érdekes.

Füledt meleg délután volt. Abba a kis hátsó helyiségbe szolt a „behívóm”, ahol az ajánlott küldeményeket szokták kiadni. Barátságosan, egyszerűen munkahely, melyet vasajtó választ el a sötét, várakozásra kijelölt folyosótól. Nem mindig van tömeg, de az is ritka, hogy ne kelljen várakozni. Szerencsés időpontban érkeztem, nem voltak sokan előttem.

Beléptem, ami azt is jelentette egyben, hogy a sor végén találtam magam. A súlyos vasajtó és a rengeteg beton ontotta magából a meleget. Mégis mindenki csendben, nyugodtan várakozott. Valami furcsa volt.

Már az is különösnek tetszett, hogy nem kellett a beszédbe elegendő emberek szokásos – többnyire jogos – panaszáradatát hallgatnom, mint ahogy az is szokatlan volt, hogy nem töltötte ki a teret a társalgás szünetében eluralkodó nyomasztó, unalmas, füledt csend, amelyet csak az ügykezelő és az ügyfél sablonos beszélgetése no meg a bélyegző hangos puffanása oldott fel valamelyest időnként.

De itt nem ez törté meg a monoton dübnyögést. Halk zene szólt: Wolfgang Amadeus Mozart egyik fuvoladarabjának a trillái cikáztak halkán, de jól hallhatóan a barátságosan szocreál helyiségben. Az emberek pedig szépen, türelmesen álltak, sőt olyan is akadt, aki szemlátomást elémlyült hallgatva az íróasztalon álló hangszóróból felszendülő muzsikát. Mellette pedig gyors, határozott mozdulatokkal dolgozott a kisasszony, akitől – de ezt már nem merem biztosan állítani – időnként egy-egy kis mosolyra is futotta. Úgy tűnt, mintha kevesebb ránc lett volna akkor ott az arcokon.

Hogy is mondta Luther? „A zene Isten ajándéka, nem emberi dolog. Ugyanis elűzi az ördögöt, és megvidámítja az embert.”

■ GYARMATI GÁBOR

A június 22-én befejeződött *Bartók + szlávok 2008 fesztivál* igazi zenei csemegéje volt a Moszkvai Patriarchátus ortodox kórusának hangversenye a bel-

pén” népének egy nagyheti lamentáció hangzásvilágával volt rokon.

Különösen szép része volt a programnak a „Krisztus feltámadott halottai-

A befejező részben az énekkar orosz népdalfeldolgozásokkal szórakoztatta a nagyérdemű közönséget. Vidám hatásdarabok csendültek fel, bizonyítván,

Szócikkek a Horetzky-kislexikonból

Egyetlen éjszakán (június 6.) át tartott nyitva a szobrász kiállítása a budai Várban, az egykori Mária Magdolna-templom tornyában. A „kísérők”: a gondosan megválasztott helyszín, a testes vörösbőr, a fények és árnyékok kényes játéka és az ősi rituálékot idéző kortárs zene nem hígították, hanem nyomatékosították a művek, a művész üzenetét. „Mélyönmagunk” működésbe lépett – tanúsította a lúdbőr a hátunkon és az enyhe szorítás a hasfalón... Mindazonáltal a recenzálónak nagyon nehéz a dolga, mert *Horetzky* – lévén filozófus is – szokatlanul mély és alapos feltárást végez saját művei kapcsán.

szakrális tér Felszentelt épület tere. „Isten háza” bizonyos szóhasználatban, másutt a hangzó ige, a liturgia, a közösségi használat által Isten megnyilatkozásának, jelenlétének helyszíne, amely a hívekből korokon is átívelő gyülekezetet alkot.

700 év A budai Várban álló Mária Magdolna-templomot éppen *Horetzky* születése előtt 700 évvel szentelték fel. A falakat, melyek koronázásnak, királytemetésnek is tanúi voltak, és melyeket még a török is meghagyott egy időre keresztény templomnak, *Rákosi* személyes utasítására rombolták le.

hierophánia A szent valóság – Isten – megnyilvánulása.

ontophánia A való lét megnyilvánulása, kozmikus, „ember előtti” feltárási lehetősége.

intuitív tapintás A szobrász alkotómódszerének kulcsfogalma. A tudatlanhoz, az egyedfejlődés korai stációihoz visszanyúló, generációkon át öröklődő tapintás. Rokona annak, ahogy a filmbéli Amélie erős készlettel beletúr a zsák szárazabbba, mégis több annál, nem pusztán a – felszínes – érzékek irányítják, de inkább azok az ősi jelenségek, amelyek évezredek emberlétünk közös sajátjai. A kisgyermek, ha nyers tésztahoz jut, gyúrogatja, sodorja, mielőtt teljesen magáévá teszi – megeszi...

Freud, Sigmund (1856–1939) Bécsi orvos, pszichiáter. A pszichoanalitikus iskola megteremtője. Alapelmélete, hogy az elfojtás révén tudattalanná váló

emlékek és motivációk nagy hatással vannak a személy viselkedésére. Bizonyos tudattalan gondolatok és emlékek neurózis forrásává válhatnak, ugyanakkor a neurózisok kezelhetőek a tudattalan gondolatok (álmok) és emlékek felszínre hozásával.

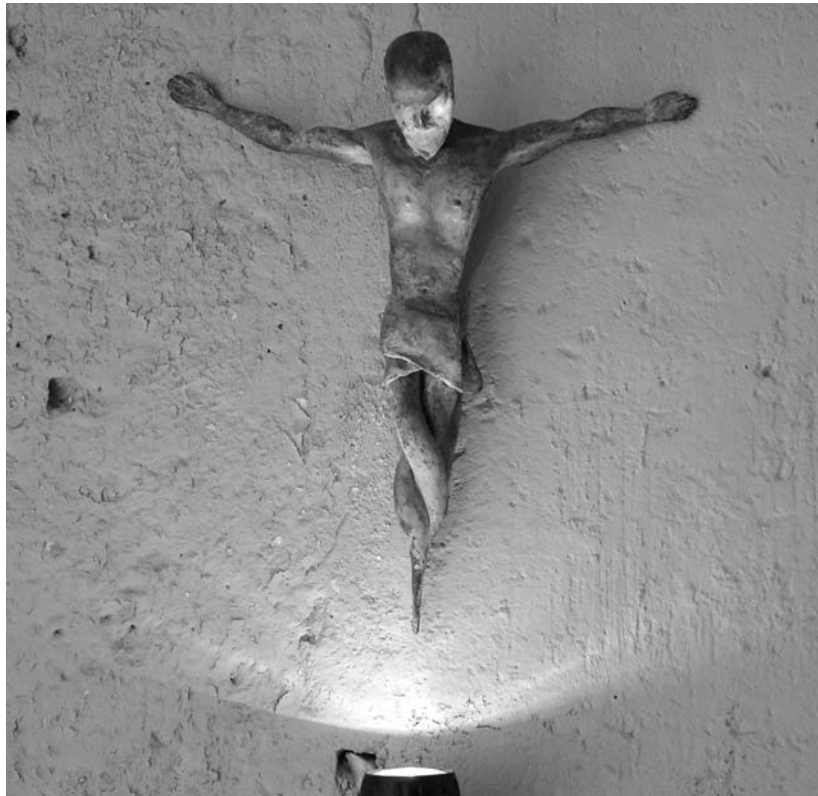
Jung, Carl Gustav (1875–1961) Svájci pszichiáter. A pszichológiai típusok megfogalmazója. A kollektív tudattalan fogalmának megteremtője. Tanításában a tudat és a tudattalan egyformán fontos, kiegészítik egymást. A pszichikum az ellentétek egyensúlyára épül. A terápia során fontos a tudat és a tudattalan integrálása. Ennek módszere lehet az aktív imagináció – elmélyült állapotban történő képzetáramlás.

őskép Az emberiség közös öröksége, ősi tapasztalata mindenkiben ott rejtőzik. Olyan, látszólag elveszett, nem ver-

Horetzky-Harmati Gergő, az alkotó

bális tartalom, melynek előhívása nem könnyű ugyan, de felszabadítóan hat, energiát adhat.

Feszület

FOTO: TORDAI ROBERT

tottuk. *Horetzky* kis fényei, melyeket az ősi leleteket, sok évszázados ékszereket, konkrétan és átvitt értelemben is patinás idoloikat, őslényeket idéző „intuíciónyomatáira” irányít, mozgásba hozza nemcsak a miniatúr, mégis kozmikusságot sugalló tárgyakat, de a látogatóban szunnyadó kollektív tudattalant is. Ezáltal, aki befogadásra kész, alkotótársá léphet elő.

alkotó meditáció A fogalmi, sőt a képi gondolkodásnál ősbibb, személyes ritus, mellyel – miközben, másodlagosan, tárgy kerül ki kezei közül – a medítáló utakat tesz meg saját és közösségi énjéi, a tudat és a tudattalan, a földi és a transzcendens között.

Woland Bulgakov *Mester és Margaritájának* intrikus, parodisztikus, „énszembesítő” sátánfigurája. 21. században ké-

szült, sárkánymadár alakú hamutartója és kigyós kelyhe nemcsak Bulgakovval és az ő (nem mellékes!) Moszkvájával, valamint a regény evangéliumi idősíkjával, hanem a világ kezdetével hozza a nézőket játékosan misztikus kapcsolatba.

vörösbőr Sötét héjú szőlő préselt levéből nagy szakértelemmel és türelemmel segített, általában tölgyfa hordóban érlelt, 10–14% alkoholtartalmú ital. Hogy milyen vörösbort tálalunk fel, az függ az

Margarita kelyhe

alkoholtartalomtól, a fogyasztott ételtől, a környezettől, sőt az évszaktól és bizonyos fókig a házigazda és vendégei tapasztalataitól és érdeklődésétől.

Egy érett bordói bor nem illik kerti mulatsághoz, jól simul azonban egy ősi képzetek és újszerű érzetek által előidézett szinesztéziába.

■ – ZYS –

A kiállításról beszámoló látható az *Evangelikus magazin* című műsorban július 6-án (mtv, 9.50; ism.: m2, 13.05).

Kelet-közép-európai protestáns

Krisztusban egyek – egymáshoz közeledve

◀ Folytatás az 1. oldalról

A délutáni és esti programkínálat – bibliai elmélkedések, előadások, műhelymunkák, neves zenészek koncertjei, énekkarok és zenei együttesek fellépései, ifjúsági programok – már a bőség zavarát zúdította a résztvevőkre. Délről négy óráig nagyon sok helyszín közül lehetett választani: az előadások, fórumok, tematikus szekcióbeszélgetések, a gyermek- és ifjúsági programok is ekkor kezdődtek, valamint továbbra is válogathattak az érdeklődők a *Lelki lehetőségek piacának* kínálatából a város különböző pontjain.

A *Lelki lehetőségek piaca*

A nyolc szekciótémakör közül három fórumbeszélgetésen volt jelen meghívott magyar előadó. *Béres Tamás*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense az *Isten teremtésének megőrzése* nevű szekcióban tartott előadást a környezetvédelem ökológiai megközelítéséről. *B. Pintér Mártát*, egyházunk Női Missziói Szolgálatának referensét a női szekcióba hívták meg, hogy a nők spiritualitásáról adjon elő, *Hafenschér Károly* lelkész, a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ igazgatója pedig a *Diakónia és az egyház* elnevezésű szekcióban tartott referátumot egyházunk diakóniai szolgálatáról.

Azoknak, akik Pozsony történelmi nevezetességeivel is meg kívántak ismerkedni, tematikus városnézésre nyílt lehetőségük; ezt a szolgáltatást éjjel tizenegy óráig lehetett igénybe venni. Este

zongorahangversenyt, a lajoskomáromi fúvósegyüttes koncertjét, valamint a *Krisztus érintése* című operát hallgathatták meg az érdeklődők.

Püspöki fórum Európa kulturális sokszínűségéről

A délutáni programok ideje alatt rendezték meg a püspökök fórumát, amelyen *Ján Kubiš* szlovák külügyminiszter és az Európai Unió képzési, kulturális és ifjúsági munkáért felelős biztosa, *Ján Figel* is beszédet mondott. Az európai kulturális sokszínűségről tartott eszmecsé-

18 százalék mondta magát ateistának. Megemlítette az Európai Unió lisszaboni szerződését, amely elismeri az egyházak jelentőségét a népek közötti dialógusban. Az európai integrációs folyamatokkal kapcsolatban örömet fejezte ki, hogy az uniónak huszonegy nyelve van (*Jelenleg huszonhárom hivatalos nyelv van az Európai Unióban. – A szerk.*), amelyek létjogosultságát az unió népei tiszteletben tartják.

Fabiny Tamás, egyházunk Északi Egyházkerületének püspöke hozzászólásában az interetnikus kapcsolatokról szólt, és megemlítette, hogy a Duna összeköti Kelet-Közép-Európa országait fővárosaikon keresztül. Ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy Magyarországon az egyház a múltban sokszor támogatta a nacionalizmust, melynek eredményeként „szlovák és német testvéreink elvesztették identitásukat”. A modern korban azonban a kulturális sokszínűség védelme érdekében meg kell menteni a nemzetiségeket, s ehhez a folyamathoz az egyházak is hatékonyan hozzájárulhatnak a megbánás és a megbocsátás hirdetésével. Ezzel együtt a politikai szélsőségek ellen is küzdeniük kell, legyenek azok akár jobb-, akár baloldaliak. Emellett az egyházak feladatai közé sorolta a gyermekjogok védelmét, ideértve a gyermekmunka felszámolásáért folytatott harcot és a prostitúció elleni küzdelmet. Fabiny Tamás hangsúlyozta, hogy ebben a munkában a Szentléleknek kell segítenie az egyházakat.

Közös ima a megbékélésért

Délután öttől hét óráig tartott a programsorozat főrendevénye a Pozsony főterén felállított színpadon. A nemzetek, a kisebbségekben lévő nemzetiségek egymás közötti megbékéléséért és az európai egységért imádkoztak a hat nemzet egyházvezetői.

Miloš Klátik szlovák egyetemes püspök köszöntőjében arról beszélt, hogy a keresztény hit átlépi az országok határait, ezzel is hozzájárulva az európai unió egységhez, összetartó erőként gyűjtve egy táborba az embereket. Krisztus szeretete összeköti Európát – fogalmazott. A püspök meghatónak nevezte azokat a pillanatokat, amikor hat különböző ország népei együtt imádkoznak az egymás iránti kiengesztelődésért. A mai po-

litikai helyzetet elemezve elmondta: a törekvések éppen ellentétesek az ókori Római Birodalom vezetési elvével, amely így hangzott: „Oszd meg és uralkodj!” Ma ezzel szemben az egyesülési folyamatok felgyorsultak, az unió keretében pedig a népek politikai és gazdasági értelemben is összefognak.

Fabiny Tamás püspök fohászában azért imádkozott, hogy Kelet-Közép-Európa nemzetei az Istentől kapott szeretetben tudjanak egymás mellett élni a kölcsönös megbocsátás jegyében. Ittész János elnök-püspök *Pál apostol korinthusiakhoz írt levelét* idézve rámutatott, hogy a hitbeli testvéreknek egymással szeretetben kell élniük, minden dolgukat szeretetben kell véghezvinniük.

A keresztény remény átlendít a holtponton

Vasárnap mintegy húsz templomban úrvacsorás istentisztelettel ért véget a

Ittész János és Erika Hlačoková, a helyi gyülekezet beosztott lelkésze a pozsonyi záró istentiszteleten

háromnapos pozsonyi protestáns keresztény találkozó, amelyre a hat nemzet nagyjából háromezer résztvevője látogatott el.

Ittész János a pozsonyi magyar gyülekezet templomában, Fabiny Tamás pedig a somorjai záró istentiszteleten prédikált a magyar ajkú híveknek iThessz 5,11–15 alapján. Ittész János igehirdetésében rámutatott: a nemzetközi találkozó tanúskodott a keresztények reménységéről, mely szerint „Jézus velünk van minden napon a világ végezetéig” öröm-

ben és bánatban egyaránt. Az MEE lelkészi vezetője utalt arra, hogy a mai világban „a politikusok túl sok mindenről feccsnek bombasztikus kijelentéseikkel”, csak a lényegről nem beszélnek, arról, hogy „Krisztus nem hagyja az embert árván, hanem megmenti a haláltól”. Szót ejtett arról is, hogy az ember felelőtlenül kizsigereleli Isten teremtett világát, saját környezetét, ami bűn, mert az önzés egyik legsúlyosabb megnyilvánulása.

Igehirdetésében elmondta a szlovákiai testvéreknek, hogy idén Magyarországon a keresztény felekezetek ökumenikus keretében tartják a Biblia évét, amelynek mottója: „*Boldog, aki olvassa...*” (Jel 1,3). Rámutatott: ez azt jelenti, hogy „ebben az évben különösen tudatosan kell olvasni a Szentírást”, a *Jelenések könyve* pedig arra hívja fel a figyelmet, hogy „a jövő Jézus kezében, nem pedig politikusok kezében van”. A kereszténységnek ez a reménysége átlendíti a holtpontra a társadalmat még akkor is, ha a rendszer-

váltás és az európai unió csatlakozás nem teljes mértékben váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A kelet-közép-európai protestáns keresztények találkozója 1991-ben rendezték meg először a németországi Görliitzben, majd három-, illetve két évente fogadták egymást a hat ország egyházi vezetői és gyülekezetei. A legutóbbi 2005-ben Prágában tartották, a következőnek pedig a németországi Drezda ad otthont 2011-ben.

■ PETRI GÁBOR

Nők közösségben Európáért

▶ A kelet-közép-európai protestáns találkozó számos kiadványán szerepelt a rendezvény támogatóinak sorában a SEŽ. Sokan kérdezték, vajon kiket rejt a három betű. A mozaikszó az Evangélikus Nők Közösségét (*Spolocenstvo Evanjelických Žien*) takarja. E szervezet áldozatos munkája és adományai nyomán épült számos missziói központ a szlovák egyházban. A háború előtt nem egy asszonycsoport működött, összefogva a papnék, diakonisszák, tanítónők szolgálatát. A kommunista rendszer bukása után, 1989-ben pedig Kelet-Közép-Európa országai közül elsőként itt, Szlovákiában indult be újra a nőszövetségi munka. Ma már egyetlen, de rendkívül aktív szervezet, a SEŽ fogja össze a nők sokrétű szolgálatát.

A találkozón az egyik szekcióbeszélgetés megszervezése is a SEŽ tagjaira hárult. Pozsony óvárosának egykor hangulatos kis utcácskájába, a Konventná 11-be invitálták az érdeklődőket. Itt található a belvárosi lelkészi hivatal, száz fő befogadására is alkalmas előadóteremmel. A szekcióbeszélgetésen ennek ellenére alig negyvenen vettek részt. Sok résztvevő – bár a találkozóra érkezésekor eligazító kis térképet kapott – nem talált el a szombat délutáni programok helyszínére, így sokan lemaradtak a szlovák asszonyok által előkészített beszélgetésről, amely a *Nők spiritualitása* címet viselte.

Az alkalom elején elhangzott négy előadás, de főleg az azt követő élénk eszmecsere tükrözte, hogy bizonyos kérdésekben mennyire másként látják lelkiségüket és feladataikat a Kelet-Európában élő asszonyok és nyugati nőtestvéreik. Míg az osztrák evangélikus egyház női munkáinak vezetője, *Barbara Heyse-Schäfer* arról beszélt például, hogy milyen nagy szükség lenne az istentiszteleti életben egy új, a női lélek sajátosságait is megszólaltató liturgia bevezetésére, addig a szlovák és cseh asszonyok közül sokan azt hangsúlyozták: a nők legfőbb feladata, hogy férjüket, gyermekeiket se-

gítsék férfiúi vagy női identitásuk megtalálásában. Ők úgy gondolják, hogy a női lélek különleges adottságai – mint például az érzelmi telítettség, az empátia, az önfeláldozásra való hajlam – mind-mind Istentől kapott ajándékok, amelyekkel szolgálniuk kell.

Abban azonban mindenki egyetért-

tett, hogy a hit kérdésében nincs különbség férfiak és nők spiritualitása között. E sorok írója – mint a szekcióbeszélgetés magyar előadója – utalt a latin *spiro* igére, amelyre visszavezethető a lelkiség kifejezés. A szó jelentése: lélegezni. Ez gyönyörű kép. Egybecseng a bibliai teremtéstörténet bizonyágtételével, ahol

azt olvassuk, hogy Isten az ember orrába fújta az élet leheletét. Az ott használt héber kifejezés – ruah – egyben Isten Lelkét jelenti. Isten tehát a saját jelenlétét lehelte az emberbe. Nincs különbség nő és férfi között, mindketten csak akkor „élnek”, ha Istenből lélegeznek. Pál apostol ugyanezt a gondolatot fogalmazza meg Athénban: „...*öbenne [Krisztusban] élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17,28)

A nők pszichés adottságaiknál fogva természetesen másként élik meg a hitüket, mint a férfiak. Ám ezek a különbözőségek csupán a formát adják, amelyet ugyanaz a tartalom tölt ki: a Jézus Krisztussal megélt személyes kapcsolat.

A délutáni program végén missziói dimenziót is kapott a beszélgetés; a hat nemzetet átölelő találkozó mottója (Krisztusban egybekötve – közösen Európában) egyszerre küldő parancsá vált. A földrajzilag Európa szívében élő egyházaknak feladatuk van: úgy élni meg az Isten Fiával való közösséget, hogy hitük példája nyomán – a kereszténységtől egyre távolodó – Európa lakói újra Krisztusra leljenek.

■ B. PINTÉR MÁRTA

FOTÓ: MENYES GYULA

Protestánsok találkozója Pozsonyban

Megtörtént az áttörés

Beszélgetés Fabiny Tamás püspökkel

▶ A Keresztények találkozója 2008 elnevezésű pozsonyi rendezvénysorozaton – amelyen hat nemzet protestáns egyházai vettek részt – társrendezőként a Magyarországi Evangélikus Egyház is képviseltette magát. A rendezvény fő célkitűzéseinek egyike a kelet-közép-európai nemzetek és egyházak közötti többoldalú kapcsolatok ápolása, fejlesztése és előmozdítása. Magyar szempontból különös jelentőséggel bír, hogy idén a Szlovákiai Evangélikus Egyház szervezésében kerülhetett sor a protestánsok nemzetközi találkozója. Egyházunk vezetői közül dr. Fabiny Tamást, az Északi Egyházkerület püspökét kérdeztük a pozsonyi „Kírchentagon” szerzett benyomásairól, valamint a szlovák-magyar egyházi viszony fejlődéséről.

– Püspök úr, hogyan értékeli a pozsonyi találkozó rendezvényeit és programkínálatát?

– Szlovák testvéreink rendkívül gazdag és színes programot igyekeztek összeállítani. Nem is rejtették véka alá azt a célkitűzésüket, hogy az első szlovákiai „Kírchentagon” akarták összehozni, ezt azonban egyik napról a másikra nagyon nehéz megvalósítani, hiszen nekik nincs

és zsidó kultúrával egyaránt büszkélkedő Pozsonynál nem is lehetnénk jobb helyen. Hangsúlyoztam, hogy a reformáció szemléletében alapvető fontosságú az anyanyelven megszólaló istentisztelet és liturgia, ezért szorgalmazzuk azt, hogy a szlovákiai magyaroknak legyen lehetőségük az istentiszteleteket magyar nyelven hallgatni.

Ján Kubiš szlovák külügyminiszter, Miloš Klátik egyetemes püspök, Ján Figel, az Európai Unió szlovák kulturális biztosa és Fabiny Tamás püspök

meg az az apparátusuk, és nincs annyi tapasztalatuk, mint a németországi protestáns egyházaknak. Úgy gondolom, a rendezvény méretéhez képest kissé túlszervezték magukat, vagyis túl sok volt a párhuzamos program, amelyekre így csak igen kevés ember tudott ellátogatni.

Némi szomorúsággal konstatáltam, hogy a széles bázison, több egyház részvételével elképzelt szervezés nem valósult meg. A társrendezőként feltüntetett Szlovákiai Református Keresztény Egyház részvétele csupán szimbolikus volt, a szervezésben végül is nem kaptak szerepet, és sajnos a rendezvényt eredetileg támogató Magyarországi Református Egyház részéről sem volt jelen egyik egyházvezető sem.

– Véleménye szerint milyen okból törekedett a Szlovákiai Evangélikus Egyház egy széles merítésű „Kírchentagon” megrendezésére?

– Az egyház vezetőségében csupa újonnan megválasztott püspök van. Ez az új vezetés érthető módon erőteljesen törekszik arra, hogy minél nagyobb legyen az elfogadottsága és a legitimitása a szlovák társadalomban és a szlovák államvezetés szemében.

– Az egyházvezetők protokolláris fogadásokon, tárgyalásokon, vezetői fórumokon is részt vettek. Szóba kerültek-e érdemi kérdések az egyházak viszonyát illetően?

– Be kell vallanom, az én ízlésemnek túl sok volt a találkozóan a kötelező protokolláris esemény. Egy ilyen nemzetközi összejövetelen nem erre kellene fektetni a hangsúlyt, ugyanakkor megértem a szlovák egyházvezetés arra irányuló törekvéseit, hogy az állammal fennálló kapcsolatát minél szilárdabb alapokra kívánja építeni.

A legfontosabb eseménynek a püspöki fórumot tartom, ahol komoly kijelentések is elhangzottak állami és egyházi vezetők részéről. Érdekes módon előzetes felkérést nem kaptam a hozzászólásra, az esemény előtt pár perccel közölték velem, hogy szót fogok kapni. Arra próbáltam irányítani a figyelmet, hogy ha a multikulturálismust helyezük a középpontba, akkor a magyar, német, szlovák

és ezen a ponton az önkritika hangját is megszólaltattam. Ezzel összefüggésben ugyanis súlyos mulasztásaink vannak, és ezeket leginkább az egyházban kell megvallanunk, mivel elsődlegesen az egyháznak kell példát mutatnia: a múlt bűneit be kell látnunk, és meg kell tudnunk követni másokat. Magyarországon sajnos voltak etnikumokat elmagyarosító törekvések, amelyek nehezen helyrehozható károkat okoztak a két nemzet viszonyában. Felvállaltam a nemzetközi egyházvezetői körben, hogy ezekért a bűnökért bocsánatot kérek, ugyanakkor a kontextusból kihallható volt, hogy ugyanígy sérelmezem, ha Szlovákiában erőszakos elszlovákosítás folyik: ezek a tendenciák sajnos fájdalmas, nagyon lassan gyógyítható sebeket is ejtettek a két nemzet tagjain az ilyen jellegű nacionalista viszálykodások következményeképpen.

Jana Kaňuchová somorjai lelkész

– Az elmúlt időszak tárgyalásainak fényében beszélhetünk-e előrelépésről és fejlődésről a szlovák-magyar egyházi viszonyban?

– Nagy örömmre szolgál, hogy egészen konkrét lépésekről is beszámolhatok. Az egyik legnagyobb és nagy történelmi hagyományokkal rendelkező magyar evangélikus gyülekezet a rozsnyói, ahol nagyon régóta nem szolgál magyar nyelvű lelkész. A jelenlegi lelkész házaspár női tagja az internetről letöltött és általa nem értett magyar nyelvű prédikációt olvassa fel az istentiszteleteken.

Mostanra azonban úgy tűnik, sikerült elérni, hogy egy egyházközi megállapodás keretében meghirdethetjük ezt a lelkesítő állást, és magyar ajkú lelkészt küldhetünk Rózsnyóra, aki a kassai gyülekezetbe is átjárna szolgálatot végezni.

A másik pozitív példa a somorjai gyülekezetből való, ahol szintén szép számmal vannak magyarul beszélő testvérek, és ebben a rendezvénysorozatban is részt vállaltak. Bándy György távozása után a gyülekezet fiatal lelkészője, Jana Kaňuchová vállalta, hogy szlovák léte meg tanul magyarul, hogy a mi nyelvünkön hirdethesse az igét a magyar híveknek. Egyházunk részéről mi felajánlottuk, hogy vállaljuk a lelkészno magyarországi továbbképzését, például egy nyári egyetem vagy egy nyelvtanfolyam keretében.

A szlovák-magyar egyházi viszony utóbbi időben tapasztalható fejlődése kapcsán külön szeretném kiemelni a Magyar Evangélikus Konferencia – Maek – szerepét. A Maek megalakulása idején ugyanis erőteljes elutasítás volt érezhető a szlovák evangélikus egyház részéről, amelynek lelkészei úgy érezték, hogy a külföldi magyar evangélikusok összefogása ellenük irányul. Nagyon remélem, hogy az azóta eltelt két év és ezen a találkozón való közös részvétel is bizonyította, hogy ez a félelem teljesen alaptalan.

– Melyek azok a területek, amelyeken a kétoldalú egyházi kapcsolatok továbbfejleszthetők?

– A magyar ajkú gyülekezetek konkrét gondjainak orvoslásán túl az egyház-diplomáciai tárgyalások során már felvetődött annak a lehetősége, hogy a Magyarországon működő szlovák lelki-gondozói szolgálat mintájára el lehetne indítani a szlovákiai egyházban a magyar lelki-gondozói szolgálatot meghatározott pénzügyi kerettel, bizonyos önálló mozgástérrel és egy nevesített felelőssel, ahogyan nálunk is egy szlovák nyelvet jól beszélő lelkész tölti be ezt a kapcsolattartó tisztséget.

A kétoldalú tárgyalásokon például azt is szorgalmaztam, hogy amiként az *Evangelikus Életben* évente négyszer szlovák nyelvű oldal jelenik meg, úgy a szlovák evangélikus hetilapban is készülhetne magyar nyelvű oldal – és ezeknek a megszerkesztésében a két egyház lelkészei együttműködhetnének.

– Püspök úr, miként látja a jövőt, hogyan alakul a két egyház viszonya?

– Optimista vagyok. A szlovák evangélikus egyházvezetésben – amint beszélgetésünk elején említettem – nemrég generációváltás zajlott le, fiatal vezetők kerültek az egyház élére. Épp a közelmúltban állapodtunk meg arról, hogy még idén összehozunk egy szlovák-magyar püspöki csúcstalálkozót. Összeülne mind a hat püspök – a három szlovák és a három magyar –, és az egyházaik közötti kapcsolatok és egészen konkrét területek lehetséges fejlesztéseiről tárgyalnánk.

Azt hiszem, kijelenthetem, hogy a két egyház viszonyában az áttörés már megtörtént, a bizalom helyreállt, és megerősödően van. A múlt sérelmei felé való hátratekintés helyett most már a konkrét feladatokra kell koncentrálnunk, és meg kell vizsgálnunk, hogyan tudunk együttműködni a diakónia, az ifjúsági munka, a médiamunka, esetleg a könyvkiadás területén. Szeretném, ha a jövőben az általam „egyházi kishatárforalomnak” nevezett jelenség minél hatékonyabban zajlana: ahogyan nálunk is átjárunk magyar lelkészek alkalmakat tartani szlovák gyülekezetekbe, ez visszafelé is működhetne, és nem is csak istentiszteleti szolgálatokra terjedhetne ki, hanem akár evangélicizációs rendezvényekre, passiókörtakra is.

■ P. G.

Krisztus szeretete kötelez

Textus: „Mert a Krisztus szeretete szorongat minket, mivel azt tartjuk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,14–15)

A mai istentiszteletnek, amely szerkesztésére hat közép-európai ország keresztényei találkoztak, a témája így hangzik: „Krisztus szeretete összeköt minket.” Mi más is lehetne tehát a mai igehirdetés alapigéje, mint az a bibliai szakasz, amelyet az imént hallottunk, és amelyben Krisztus mindenekelőtt összekötő szeretetéről van szó?

Két dologra összpontosítsuk tehát ennek az igének a fényében figyelmünket:

1. Mi Krisztus szeretete?
2. Mit tesz velünk Krisztus szeretete?

1. Kétféleképpen érthetjük ezeket a szavakat: „Krisztus szeretete”: a mi szeretetünk Krisztus iránt vagy Krisztus szeretete irántunk.

Ha Pál apostol a mi szeretetünkről beszélt volna Krisztus iránt, és a mai istentisztelet témája azt akarná kifejezni, hogy az a tény gyűjtötte néhány napra össze hat ország keresztényeit, hogy szeretjük Krisztust, akkor ez a találkozó nem lenne több, mint hat ország bélyeggyűjtőinek vagy galambtenyésztőinek találkozója. Szeretjük Krisztust, tehát összejtűntünk, illetve szeretünk bélyeggekkel foglalkozni, tehát találkozó rendezünk, galambokkal foglalkozunk, tehát gyűlést tartunk.

Pál apostol nem a mi szeretetünkről beszélt, hanem Krisztus irántunk való szeretetéről. Krisztus szeret minket. Az ő szeretete irántunk állandó, tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Nem olyan, mint a mi szeretetünk őiránta, melynek intenzitása váltakozik. Krisztus irántunk való szeretete a legnagyobb áldozatot hozta. Ő halálisan szeret minket. Krisztus szeretetének az ára a kereszt. Ő mindnyájunkért „meghalt és feltámadt”.

Ez a szeretet hozott minket össze hat országból. Annak a felismerése, hogy Krisztus szeret minket. Annak a felismerése, hogy Krisztus értünk hozott áldozatáért Isten a mi mennyei Atyánk. Annak a felismerése, hogy testvérek vagyunk, ha egy Atyánk van.

Krisztus szeret minket. Ezt az örömteli evangéliumot hirdetem most nektek, kedves testvéreim. Ha azt mondjátok, hogy ezt már hallottátok, ez már nektek nem újdonság, akkor én azt mondom: hála Istennek. Hála Istennek, hogy már hallottátok. Ezt az örömteli tényt azonban nem lehet elég sokszor ismétetni.

2. Nemcsak örülni kell annak, hogy Krisztus szeret minket, nemcsak ismételni kell, hogy Krisztus szeret minket, hanem azon is el kell gondolkodni, mire kötelez minket Krisztus szeretete, illetve hogy mit tesz velünk Krisztus szeretete.

A szlovák nyelvű Bibliában a mai istentiszteletnek témát adó vers így hangzik: „Mert a Krisztus szeretete összeköt minket.” „Spája” – így hangzik ez szlovákul.

A magyar nyelvű Bibliában azonban ez a vers így hangzik: „Mert a Krisztus szeretete szorongat minket.” Szorongat, nem összeköt.

A német nyelvű Bibliában azt olvassuk, hogy Krisztus szeretete ösztökél minket – „drängt” – valamire.

Mit tesz velünk Krisztus szeretete? *Synechei hémas* – ezt olvassuk az *Újszövetség* görög szövegében. A *syneché* ige azt is jelentheti, hogy összekötni (szlovák fordítás), de azt is, hogy szorongatni (magyar fordítás) vagy ösztönözni (német fordítás). Hat ország keresztényei találkoztak az egyik kis gyümölcsze vagy erdőmelye ez, hogy egy bibliai igét mélyebben és szélesebben értünk meg, ha a

szomszédunk Bibliáját is megnézzük, mintha csak anyanyelvünkön olvashánk a Szentírást. Ezt nevezik a fizikában szünergikus effektusnak.

Mit tesz tehát velünk Krisztus szeretete?

a) Szorongat minket. Erősen tart. Átölel, és nem enged. Akkor ölelt át minket Krisztus, amikor meg lettünk keresztelve. Azóta tart minket erősen. Szorongat, hogy meghaljon bennünk a bűn. Ennek tudatában kérdezhetette Pál apostol: „Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől?” Egy hosszabb fejtegetés után meg is adta a kérdésre a választ: semmi sem, „választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban”. (Róm 8,35–39) Testvérem, van, aki tartást ad neked. Van, aki erősen fog, hogy el ne essél. Krisztus teszi ezt veled, mert végtelen az ő szeretete.

b) Krisztus szeretete nemcsak erősen tart, hanem össze is tart. Összefog, összekapcsol. Összefogja és összekap-

csolja azokat, akiket erősen tart. Ezt a rendezvénysorozatot is annak köszönhetjük, hogy Krisztus szeretete összeköt minket. Most, a találkozó első napján azért imádkozunk, hogy az egyes rendezvényeken meg tapasztalhatassuk Krisztus összekötő szeretetét.

Miért kapcsol minket egybe Krisztus az ő szeretete által? Azért, hogy új emberek legyünk. Miben kell új embereknek lennünk? Abban, hogy békeességben éljünk egymással, mert csak így tudjuk elvégezni a ránk bízott békéltetés szolgálatát (18. v.).

c) Krisztus szeretete nemcsak erősen tart, nemcsak összeköt, hanem hajt is, ösztökél, és előrevisz. Mire ösztökél, és milyen irányba hajt minket Krisztus szeretete? Arra ösztökél, hogy ne önmagunknak éljünk (15. v.). Arra, hogy ne legyünk önzők, hanem Krisztusnak éljünk. Hogyan lehet Krisztusnak élni, aki már testben nincs közöttünk (16. v.)? Úgy, hogy embertársaink arcán megpillantjuk Krisztus arcvonásait. Úgy, hogy Krisztus legkisebb testvérével is úgy fogunk bánni, mint magával Krisztussal (Mt 25,40.45).

Krisztus szeretete ilyen hajtóerő. Kimeríthetetlen hajtóerő és energiaforrás.

Kedves testvéreim! A mai istentisztelet alaptémájának evangéliumi üzenete így hangzik: Krisztus szeret minket. Krisztus szeretete kötelez, és ezért hagyjuk magunkat áthatni Krisztus szeretetével. Hagyjuk, hogy Krisztus szeretete érvényesüljön rajtunk. Táruljunk ki Krisztus szeretete előtt, hogy szorongasson, összetartsa, és a jóra ösztökéljen minket. Amen.

Dr. Bándy György lelkésznek, a pozsonyi Comenius Egyetem teológiai tanárának prédikációja a somorjai kétnyelvű istentiszteleten hangzott el.

10 PONT – MEGÚJULÓ EGYHÁZAK, GYÜLEKEZETEK JELLEMZŐI

I. A felelős vezetők (lelkész, presbiter, munkatársak) hitre jutott, Lélekkel betöltött emberek, akik igyekeznek megtérésben, szentségben élni. Bűnben élő, megváltozni nem akaró vezető nem maradhat státusában.

RÉSZLETEK OLVASÓINK LEVELEIBŐL

Teljesen egyetérték Szeverényi Jánossal, hiszen az az egyházi vezető (lelkész, világi vezető, gyülekezeti presbiter) hogy tud példakép lenni, aki bűnben él, megváltozni nem akar, „nem bánja”, hogy rossz úton halad?

A Biblia, mely nekünk, keresztényeknek életünk zsinórmértéke kell, hogy legyen, eligazít ebben (a püspökről és a diakónusról: 1Tim 3; az egyházi vezetőkről: Tit 1,5–9; a presbiterokról: 1Tim 5,17). Ezekben a helyeken Pál világosan elénk tárja, milyen elvárásoknak kell megfelelniük az egyházi vezetőknek.

A gyülekezet tagjai fel kell, hogy nézzenek lelkészeikre, gyülekezetük vezetőire, példaképnek tekintve őket. Ha ők erkölcsileg hiteles emberek, akkor lesz bizalmuk a híveknek irántuk, akkor elfogadják őket, tanácsait lelkési problémáikban.

Nem mondhatunk ilyet: „Engem nem érdekel a lelkészem magánélete, nem ítélehetem felette!” Nem is kell, az ítélet Isten joga, de tennünk kell annak érdekében, hogy gyülekezetünk tagjainak ne legyen okuk megbotránkozni! Ismerek olyan embereket, akik elvesztették bizalmukat az egyházban, elhagyták gyülekezetüket emiatt.

Igaz a mondás: a parókia falai üvegből vannak, mert „példa vagyok, ha akarom, ha nem” – írja Füle Lajos egyik versében. Családban, gyülekezetben ezt így éljük meg!

Ezért nagy a felelősségük azoknak, akikre emberek bízattak, hiszen számot kell adniuk a rájuk bízottokról!

Ezzel az elgondolással én nem ítélek, az az örök Bíránk dolga! Ellenben jó lenne elgondolkozni rajta mindannyiunknak és belátnunk, hogy nagy szükség van egyházunk megújulására, a Lélek megújító, újjászülő erejére, hogy egyházunk, gyülekezeteink minden tagja bizonyítsa életével, tetteivel: ő Krisztus testéhez tartozó élő hitű keresztény!

Adja Urunk, hogy így legyen!

RÉTI LAJOSNÉ, az érsekvadkerti fiókgyülekezet gondnoka

Kiemelem, hogy az első pontban ott a kitétel, hogy „megváltozni nem akaró”. Atyánk csak a bűnt gyűlöli, de megmenti a bűnösöket Fia által. Van irgalom, ha van töredelmes megbánás. Sőt mivel bűneink írja, mint a tenger, bűneink felsorolhatatlanok, elég a töredelmes megbánás az általunk már felismert bűneinkre, a többire, a felsorolhatatlanra pedig elég a mély hitből fakadó általános megbánás.

Lelkészek, presbiterok és munkatársak esetében tehát az a kérdés, hogy a környezetük számára két lábon járó biblikus példaképet mutatnak-e, hogy a keresztény ember miként viszonyuljon az elkövetett bűneihez. A környezet esetében pedig az a kérdés, hogy tudja-e keresztényien kezelni a szeme láttára megtörtént eseteket. Számomra elképzelhetetlen az utolsó ítéletnél olyan balga védekezés, hogy azért nem hiszek, mert a lelkészem elvált.

„Barátom, a romlás elérte egyházunkat is. Az elhagyott papok és papnék száma egyre csak nő. Ki tudja megállítani ezt a gyászos folyamatot? Most már nemcsak elhagyott hitvesekről tudunk számot adni, hanem gyülekezetekről is. Akik a jó példát várták lelki vezetőjüktől vagy a párjától” – írja Lupták György a vezércikkében, két héttel a szóban forgó tíz pontot tartalmazó vezércikk után. Ez is egyértelmű beszéd, mint a szóban forgó első pont.

Valóban nem tekinthető gyülekezetevangélicizációs vagy missziós csodafegyvernek a prédikátor rendezetlen élete. De Krisztus kereszthalála óta nincs rendezhetetlen baleset, éppen ez az örömhír. Ráadásul az elvált lelkész mutathat példát a kármentésre, a lelki sérülések minimalizálására. Gondozottjai, például a gyülekezeti ifjúság számára pedig tanulságos lehet, hogy hol és mire nem figyelt megfelelően oda.

PRÓHLE PÉTER (Budapest)

Tisztelt Szerkesztőség! Szeverényi János cikkét olvasva a farizeus imáját hallottam csengeni a fülemben: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember...” (Lk 18,11)

„Megtérsz vagy meghalsz.” Hitem szerint a megtérés a Szentlélek munkája a szívemben, amikor szembesülök azzal, hogy kárhozzáttra méltó bűnös ember vagyok. A lelkész feladata az evangélium hirdetése.

A megtérés ott és akkor következik be, amikor Isten akarja, akinél akarja. Ezt ember ki nem erőszakolhatja semmilyen módon sem önmagából, sem másból.

A Mindenhatót „idegen tűz behozatala” sem akadályozhatja munkájában, hiszen mindenható.

Parancsra, félelemből hinni múlt állapot. A Szentlélek által kapott hit viszont szeretetből van, és megújuló.

Szeretem Jézust, aki botladozó, folyton bűnbe eső létemre is szeret, és hiszem, hogy mindig velem van, és megbocsát. Nem azért, mert jó vagyok, és megérdemlem, hanem mert ő előbb szeretett engem, magára vette bűnömöt, és értem is meghalt a kereszten.

Az élő Krisztus nem a túlzott liberalizmus miatt nincs jelen a szívünkben, hanem az ítélező, szeretetlen, bűnös farizeusi mivoltunk miatt.

Semmilyen titkos recept nincs az „éledő, megújuló” közösségekben, „csupán” Jézus megbocsátó, irgalmas szeretete, ami egymás megértésére, támogatására, segítségére indít, nem pedig bírálgatásra, kirekesztésre. Lehet, hogy az új liturgiába be kellene vezetni az 1Kor 13-at, mert nagyon hamar elfelejtjük.

A bibliai és evangéliumi elvek nem tíz pontba szedhetők, csak kettőbe:

1. Szeresd teremtő Uradat!

2. Embertársaidal azt tedd, amit szeretnél, ha veled is tennének!

Nagyon nagy bajban van egyházunk, ha csak büntetlen felelős vezetői lehetnek. Ugyanis ilyen embert nem hordoz a föld a hátán. Isten mentsem meg minden gyülekezetet attól a vezetőtől, aki büntetlennek hiszi magát, és mindenre tudja a biztos megoldást!

Ha beleszakadunk az igyekezetbe, akkor sem tudunk büntetlennek lenni. Gondolatlan, szóval, cselekedettel, mulasztással nap mint nap vétkezünk.

Hol van az a büntetlen ember, aki kiválaszthatja a feddhetetlen életű vezetőket? Ki az, aki ezt vállalni meri? Ki az, aki belelát a másik ember gondolatába, szívébe, veséjébe? Minek alapján válogat? Hogy ki mennyit jár templomba? Mennyit adakozik? Mit mondanak róla mások? Őszinte ember-e vagy mindenre bólogató? Melyik pártot vagy focicsapatot kedveli? Bizony nem minden az, aminek látszik!

Túl sokan vagyunk templomba járó evangélikusok, ritkítani kell a tömeget? Méricskélés helyett inkább nézzünk önmagunkba, lehet, hogy nekünk kellene változni, és nem másokat formálni a saját képünkre.

A büntetlen Jézus minden bűnös, megfáradt embert magához hív, de nem fejmosásra, hanem megnyugvást kínál.

A búza együtt növekszik a konkollyal, és az aratás ura nem az ember. Hála Istennek! Gyomlálgatni, szelektálni sem embernek kell, felülről nem kaptunk erre megbízást.

JOHANNESZ JÁNOSNÉ (Balassagyarmat)

I. A szabadság íze

► Az *EvÉlet* 2008. május 25-i számában megjelent, *Megtérés vagy meghalsz című írásomban tíz pontban fogalmaztam meg a mai időkben megújuló gyülekezetek, egyházak jellemzőit. A tételek és az egész cikk beszélgetést, eszmélődést és vitát is generáltak. Néhány teológiaiailag téves és személyeskedő megfogalmazástól eltekintve hasznosnak érzem a disputát, mert ezek a ma egyházának legfontosabb kérdései.*

Tévednek azok, akik azt gondolják, hogy sanda, ítélező szándék rejtőzik az első pontban megfogalmazottak mögött. „Nincsen ember, nincsen, ki ne vétkezék.” (Énekem az Úr című evangéliumi énekek, 17-es ének) „...mindenki vétkezett...” (Róm 3,23) Én is. Megtérésem előtt és megtérésem után is. Nem vagyok rá büszke. Isten irgalmából, küzdelmeken át többször átéltem a megújulás ajándékát. Egy ember sem lehet a másik bírója.

Ugyanakkor tudjuk, hogy a megújuló gyülekezeti élet mögött Isten szuverén cselekvésén kívül megújult életű vezetők vannak. Csak az tudja hitelesen hirdetni a szabadulás és helyreállítás evangéliumát, aki maga is éli azt, amiről beszél. A bűntől, a bűn kényszerétől megkötözött honnan ismerné a szabadság erejét, ízét? Milyen kisugárzása van az „az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy” (Jel 3,1b) kereszténységnek?

Az egyház életének a misszió szempontjából a legfontosabb eleme a hirdetés, élő, Istentől jövő ige, üzenet. Nem az ígéről kell nekünk elmélkednünk, medítnunk, hanem az igét kell hirdetniük, továbbadnunk. Ugyanis Isten szava az, ami szíven üt, hitet ébreszt, bűnöket bocsát meg, megkötözöttségekből szabadít, lelki halottat támaszt fel, és helyreállít.

A templomba érkezők, ha nem tudják is minden esetben megfogalmazni igényüket, valami ilyesmit várnak a lelkésztől. Ezért kell első helyre tenni a belmissziói „stratégián” belül a lelkészek és más felelős vezetők megtérését, megújulását, Szent Lélekkel való beteljesedését. Minden más kérdés – liturgia, stílus, környezet átalakítása, anyagiak – csak ez után következhetnek.

Természetesen továbbra is várjuk olvasóink véleményét. A harmadik ponthoz – „3. Hatékony, az egész gyülekezet és egyház életét meghatározó vezető- és munkatársaképző »forradalmat» élnek át. Minden hitre jutott gyülekezeti tag valamilyen területen misszionárius is” – július 10-ig tudjuk fogadni a hozzászólásokat, melyek közül a legérdekesebbeket lapunkban is közöljük.

HIRDETÉS

Határozat az egyházzenei pályázatokról

Az Egyházzenei Bizottság június 6-án tartott megbeszélésén értékelt, elbíráltta az egyházzene támogatására beadott pályázatokat, és a következő döntést hozta.

Beérkezett 14 pályázat, összesen 3 160 000 Ft támogatási igénnyel. A rendelkezésünkre álló keret a meghirdetés szerint 2 500 000 Ft volt. (A pályázatok a felsorolásban beérkezési sorrendben szerepelnek.)

1. Miskolci egyházközség, Crossroad ifjúsági együttes, CD-készítés: 100 000 Ft
2. Fejér-Komáromi Egyházmegye, egyházmegyei zenei tábor: 100 000 Ft
3. Csákvári egyházközség, gyülekezeti kórus, működési támogatás: 300 000 Ft
4. Oroszlányi egyházközség, gyülekezeti kórus, programtámogatás: 400 000 Ft
5. Budapest-budavári egyházközség, Schütz kórus, hangszerbeszerzés: 420 000 Ft
6. Nagytarcsa-péceli gyülekezet, a kórus finnországi utazásához: 305 000 Ft
7. Pro Musica Lutherana Alapítvány,

A Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE – YMCA) a világ legnagyobb ifjúsági szervezete, mintegy harmincmillió tagja van. A szép evangéliumi, missziói kezdet után lassan elvilágiasodott a szervezet jelentős része, főleg Észak-Amerikában, mert olyanoknak adtak kompetenciát, akik nem voltak elkötelezett keresztények. Csak a vancouveri egyesületnek tízezer tagja van, de a Bibliát már nem ismerik, sportcentrumokat, szociális intézeteket tartanak fenn: a keresztény missziót már nem végzik.

A lelki megújulást, ébredést nem lehet megrendelni, de a felelős vezetőknek lelkiileg készen kell állniuk a nagyobb munkára.

Az elmúlt évtizedekben azt láttam, hogy ahol a gyülekezet vezetői megtérésben élnek, a lelkész kellő időt fordít a prédikációra való felkészülésre, és igyekezik a maga részéről is jól – ihletetten, érthetően, gyakorlatiasan – beszélni, az áldás nem marad el. Úgy kellene élnünk, mint Ezékiásnak a „Rendelkezz házadról, mert meghalsz...” (Ézs 38,1) üzenet elhangzása után.

Ha nincs lelki megújulás az életünkben, elkezdődik a kompenzáció, a mellébeszélés. Szó kerül mindenről: kortörténet, filozófia, gyermekeink élete, szép valóságos szövegek nyílnak a szószéken, de a bűn, ítélet, üdvösség, kárhozzát, bűnbocsánat, szabadulás már lekerülnek a napirendről, így az életrendezés is elmarad.

A Schmalkaldeni cikkében így ír Luther: „...a megtérés a keresztény ember haláláig tart. Mert egész életében viaskodik a testében visszamaradt bűnnel...”

„Ez az ajándék tisztítja meg és söpri ki napoként a megmaradt bűnöket, és azon munkálkodik, hogy az embert igazán tisztává és szentté tegye.”

„...a Szentlélek nem engedi, hogy a bűn uralkodjék, elhatalmasodjék és kiteljesedjék, hanem megfékezi és legyőzi, és a bűn nem viheti véghez és nem teheti azt, amit akar. S ha mégis azt teszi, amit akar, akkor a Szentlélek és a hit nincsen jelen.”

Ami ma terhelni életünket, egyházunkat, annak már elviselhetetlen, súlyos hatásait szenvedjük: családjaink szétesése, szenvedélybetegségek, a történelmi közelmúlt árnyai és mai hatásai, kiégés, depresszió, erőtlenség, tanácstalanság...

Jelzi a kérdés komolyságát az is, hogy a zsinat foglalkozik egyházunk etikai ad

hoc bizottságának a lelkészek válásával kapcsolatban megfogalmazott javaslataival, illetve az evangélikus ügynöktörténelem feldolgozásával.

Az Országos Lelkesi Munkaközösség ideai témái között található a következő: *Hadüzenet az egyházi bűnök ellen. Fabiny Tamás püspök így ír erről (Lelkipásztor, 2008/2.): „Leginkább a szexualitással, az anyagiakkal és az alkohollal kapcsolatos botlásokat szokták az egyházi bűnök közé sorolni, ám a lista ennél sajnálatosan hosszabb. Talán elég, ha utalok a hatalommal való visszaélésre (családban, gyülekezetben), az egyre terjedő számítógép-függőségre, a tanítással kapcsolatos zavarokra, az igazmondás hiányára vagy egyszerűen csak a hanyagságra és a lustaságra.”*

Iltzs János elnök-püspök májusi zsinati beszámolójában így fogalmaz: „Lelkesi szolgálatunk általános megfáradása, a lelkészválságok és -családok válsága mostanában az egyik legtöbbszór emlegetett gondunk. Én ezeknek a háttérben elsősorban nem morális, hanem teológiai válságot látok.”

Többen elfogadhatatlannak tartják a megtérés vagy meghalsz gondolatot. Egyházunk korábbi országos felügyelője egyenesen halálos fenyegetésként értelmezte az *EvÉlet* június 22-i számában írt cikkében írásom címét.

Testvérek, ez nem valami rafinált térítő, sarokba szorító riogatás, hanem tény és igazság, a Biblia, a *Kijelentés alaptétele*. Mindannyian a halálban vagyunk, és megtérés nélkül abban is maradunk! A „Térjtek meg!” felszólítás nem szadista fenyegetés, hanem örömhír az Isten országának jelenlétéről. Térj meg, mert megtérhetsz, van kihez, kaphatsz isteni erőt, szeretetet hozzá. „Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot!” (1Kor 9,16b)

Kialakulhat olyan helyzet, amikor egy orvos azt mondja a betegnek: vegye be a gyógyszert, mert különben meghal, vessesse ki a daganatot, mert ha nem, az egész szervezete tönkremegy. Prevenció, lelkipozozás és a határok meghúzása lehet a kérdés kezelésének a kulcsa. Krisztus egyházában mindenkinek helye van, de a bűnök igazolásának, a megátalkodottságnak nincs.

„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta.” (Jn 3,36)

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Feladat

A fiú így szól Istenhez: „Uram, miért hoztál ide, ahol senki és semmi sincs, az életnek még a nyomát sem találja? Mit csinálhatok én itt?” Isten ezt válaszolta: „Ne itélkezz első látásra, bízz bennem, és imádkozz mindennap.” „De – így a fiú – itt nem lehet megélni, megművelhetetlen a föld, jó órányira a folyó, mindenhol szikla.” „Ne panaszkodj – mondta Isten –, élj itt békében, munkában, és nem hagylak magadra sohasem. Mikor azt hiszed, hogy magadra maradtál, ne feledd, én mindig melletted vagyok.” Isten megélelte a fiút, és mielőtt elment volna, egy magot csúsztatott a zsebébe.

A fiú reggel álmosan ébredt. A szeme tele volt szomorúsággal és félelemmel. Szétnézett, és nem látott mást, csak kietlen, barátságatlan tájat. A nap már erősen sütött, a föld porzott, növény sehol, életnek nyoma sem volt. Kedvetlenül sétált, mikor véletlenül becsúszott a keze a zsebébe, és megtalálta a magot. Tudta, hogy Istentől kapta, de nem nagyon tudta, hogy mit csináljon vele. „Uram – nézett a magasba –, itt, e kietlen vidéken mihez kezdhetnék ezzel az egy szem maggal?” Egy fény sugarát a száraz földre tévedt, és ott megpihent. „Értem” – bólintott a fiú.

Fogta a magot, kapart egy lukat, becsúsztatta, majd elment a folyóhoz, amely egy jó órányira volt, és vizet hozott. A víz úgy eltűnt a földben, mintha nem is öntötték volna oda, úgyhogy fordulnia kellett még egyet és még egyet. Forróság volt, a fiú talpa alig állta a perzselő földet; a nap végére ő maga is alig állt a lábán. Imádkozni is alig volt már

ereje. De letérdelt, és imájában kérdezte, miért kell neki ezt csinálnia, mit vettett, hogy ez a büntetése. Mert büntetésnek vette, hogy így kell kínlódnia messze mindentől és messze mindenkitől.

És csak folytatta egyre, hordta a vizet és hordta, öntözte a magot, de mindhiába. A mag nem mutatta meg magát. A fiúról leszakadozott a ruha, már rongyosan járt, és imádkozott minden este, kérte Istent, hogy szabadítsa meg őt ettől a reménytelen, embertelen munkától.

Egyik este, mikor fáradtan lerogyott fekvőhelyén, fogadkozott, hogy másnap elmegy, ott hagyja a magot, amiről azt sem tudta, hogy él-e még. Bemegy a városba, és új életet kezd. „És imádkozni sem fogok” – gondolta.

Másnap a szokottnál is melegebb volt. A fiú kedvetlenül ébredt. Gondolta, még utoljára megnézi a magot, bár érezte, ugyanazt látja majd, amit hónapokon át. Amikor odaért, a mag helyén egy kis földkupac volt, és egy kicsi zöldes valami búj ki belőle. A fiú megbabonázva nézte a kis jövevényt, majd az égre emelte a fejét, és elindult a folyóhoz vízért. Már nem tudott elmenni: itt volt ez a kicsi növény, amelyet gondoznia kellett.

És a fiú gondolta. Vízért járt; ha lehet, többször is, mint eddig. Imádkozott; ha lehet, többször, mint eddig. Már nem vándorolt Istent, már nem kért tőle számon semmit. Tudta, miért van itt. Érezte.

A növény nőtt, kis fa lett belőle. A kis fán magocskák. Ezeket a fiú elültette. Nappalok és éjszakák, hidegek és melegek. Hetek, hónapok és évek. Fák nőttek, rajtuk magok, és azokból újra fák.

A fiúnak megkérgesedett a tenyere, fehér lett a haja, de nyugodt, tiszta maradt a tekintete. Mindennap beszélt Istennel. Már nem is fiú volt, hanem nagy, erős férfi. A kietlen tájból erdő lett, fa volt mindenhol. Az erdőt belakták az állatok. Madárcsicsergésre kelt a férfi minden reggel. A forróság elől árnyékba tudott bújni. Kényelmes bútorokat készített magának. És csak ültette a magokat, nevelte a fákat.

A távoli városból emberek jöttek. A bűzt, a tömeget otthagva élvezték az erdőt, a jó levegőt, az állatok közelségét. Pokrócot hoztak, leheveredtek, beszélgettek, nevetgéltek. Néha láttak egy hosszú, fehér hajú öregembert, aki bottal járt, és lukakat szűrt vele a földre, a lukakba magot szórt, majd betemette és meglocsolta. Tiszta és ártatlan volt a tekintete, mint az erdőben fakadó patak. Néha szölközött hozzá, de az öreg csak mosolygott rájuk. Egyre többen jöttek a városból, és egyre kevesebbet látták az öregembert.

Isten így szól hozzá: „Most már érted, miért hoztál ide? Ugye milyen könnyű és szép volt?” A madarak csicseregtek, a nagy távolból emberi beszédoszlanások hallatszottak. Az öregember békésen feküdt egy hatalmas fa alatt, a szelők jótékonyan simogatta az arcát.

Így találtak rá az emberek. Fából kopersót készítettek, és az erdő egy csendes szegletében eltemették. Vagyona nem volt, csak pár magot találtak a banyájában.

Egy kisfiú kicsi kezével lukat kapart a földre...

■ DORÁK ISTVÁN

Tehermentesítve

Nemrég – hosszas vívódás után – eldöntöttem: lesz, ami lesz, beiratkozom egy olyan, két hétvégekből álló úgynevezett „tanfolyamra”, amelyet kedvenc női hetilapom hirdet meg már jó ideje kisebb-nagyobb rendszerességgel, vállalkozó kedvű lányoknak és asszonyoknak.

Nagyon sok volt az érdeklődő, négy, egyenként tízfős csoportba osztottak be bennünket. Érdekes előadásokon, foglalkozásokon vehettünk részt. Ezek egyikén – amellet, hogy megtanultunk nőiesen járni-kelni és helyet foglalni – tanárnőnk járásunk, fej- és testtartásunk alapján alkotott képet személyiségünkről. Kedves, közvetlen hölgyről lévén szó, sikerült elérnie, hogy mindenki ösztönösen reagáljon a megállapításaira.

teszem hozzá: ha kell, saját magadnak éppúgy, mint másnak.

Persze tudom, mondani könnyű. Megvalósítani annál nehezebb. Isten segítségével talán nem is lehetséges. De imában ki lehet támi előtte a szívünket, és előtte néven lehet nevezni minden fájdalmat. Azokat is, amelyeket mások okoztak nekünk, és azokat is, amelyekről – mivel felhívták rá a figyelmünket – megtudtuk, hogy mi magunk okoztuk őket másoknak. Ha engedjük, hogy ez megtörténjen, megkezdődhet egy-egy lelki seb gyógyulásának hosszabb-rövidebb ideig tartó folyamata.

Amikor így cselekszünk, az ige szavát követjük: „Viseljétek el egymást, és bocsásatok meg egymásnak, ha valakinek panasa volna

FOTO: GAZDAG ZSUZSANNA

Néha – legalábbis számomra – kíméletlenül őszinte változások is elhangzottak. Döbbenet váltott példaként, mikor egyikünk elmesélte, hogy hosszú éveken keresztül nem mert fogadni a fiúk közeledését, mert tizenéves korában egyszer valaki azt mondta neki: „Járnék veled, ha nem lennél szemüveges...” Önbecsülése néhány évvel később tovább csökkent azáltal, hogy egy vasárnap ebéd közben apja barátnője megjegyezte: „Én a helyedben azt a második csirkecombot már nem enném meg, amúgy is épp elég kövér vagy...”

Sokat tűnődtem ezután az évek múlva is fájó, maguk után mély sebet hagyó szavakon.

Hányszor hányféleképpen bántottak már meg bennünket? Hányszor hányféleképpen bántottunk már meg mi másokat? Amikor ezeket a történeteket hallottam, csak egyetlen „megoldás”, kézenfekvőnek tűnő tanács jutott eszembe: „Bocsáss meg, és felejs!” Zárójelben

valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is.” (Kol 3,13)

Bocsánatot kérni néha nagyon nehéz, mert azzal jár, hogy be kell látnunk: hibázhatunk, nem vagyunk tökéletesek. Bocsánatot kérni és más bocsánatkérését elfogadni könnyebb akkor, ha tisztában vagyunk vele, hogy mi is bocsánatra szorulunk, valamint azt is hisszük és tudjuk, hogy Isten Krisztusban meg is bocsátott nekünk bűneink miatt. Épp ezért – gyermekeiként – bármikor kérhetjük Istentől, hogy miként ő megbocsátott nekünk, úgy mi is képesek legyünk megbocsátani, ha kell, magunknak, ha kell, másoknak.

Aki átélte, tudja jól, hogy ezt a lépést nehéz megtenni, de érdemes. Hiszen ha valamit valóban megbocsátunk – azaz többé nem nehezítünk miatta arra, aki okozta, nem vetjük a szemére, nem emlegetjük fel előtte újra meg újra, hanem a „feledés tengerébe vetjük” –, utána szabadon és „tehermentesen” élhetünk.

■ G. Zs.

Kedves Gyerekek!

► Két héttel ezelőtt új, ötrészes sorozat indult a *Gyermekvár* rovatban. Ezúttal Gedeon történetét ismételhettek át, amely a Bibliában a *Bírák könyvében* olvasható. Minden alkalommal megoldhatok egy-egy rejtvényt is. A megfejtésként kapott öt szóból a sorozat végeztével egy mondatot olvashattok össze; ezt kell majd elküldenedet szerkesztőségünknek (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írtatok rá: Gyermekvár. Jutalmul a végén ajándékot kaptok.

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

2.

Amikor Gedeon megépítette az oltárt, éjszaka így szól hozzá az Úr:

– Apád barnai közül végy erős, hétéves bikát! Mivel apád a városbeli emberekkel együtt a pogány Baál istenhez, nem pedig hozzám imádkozik, rombold le azt az oltárt, amelyet neki építettek! A mellette levő szent fát pedig vágd ki! Azt akarom, hogy ezeken a romokon nekem építs oltárt kőből. Arra tedd a kivágott fa hasábjait, majd gyűjtsd meg őket, és az így elkészített oltáron áldozd fel égőáldozatul a bikát!

Gedeon engedelmessékedett az Úr parancsának, de nem mert nappal teljesíteni, mert félt az apjától és a városbeli

emberektől. Ezért éjjel magához vett tizedet a szolgálói közül, és mindent úgy tett, ahogy az Úr meghagyta neki.

Amikor másnap korán reggel felkeltek a városbeli emberek, látták, hogy az éjszaka valaki lerombolta a Baál-oltárt, kivágta a mellette levő szent fát, és egy frissen épített oltáron egy bikát áldozott fel. El nem tudták képzelni, ki lehetett az. Addig-addig kérdezősködtek, nyomoztak, míg megtudták, hogy Jóás fia, Gedeon tette. Azonnal Jóás házához szöktek, és mérgesen ezt kiabálták neki:

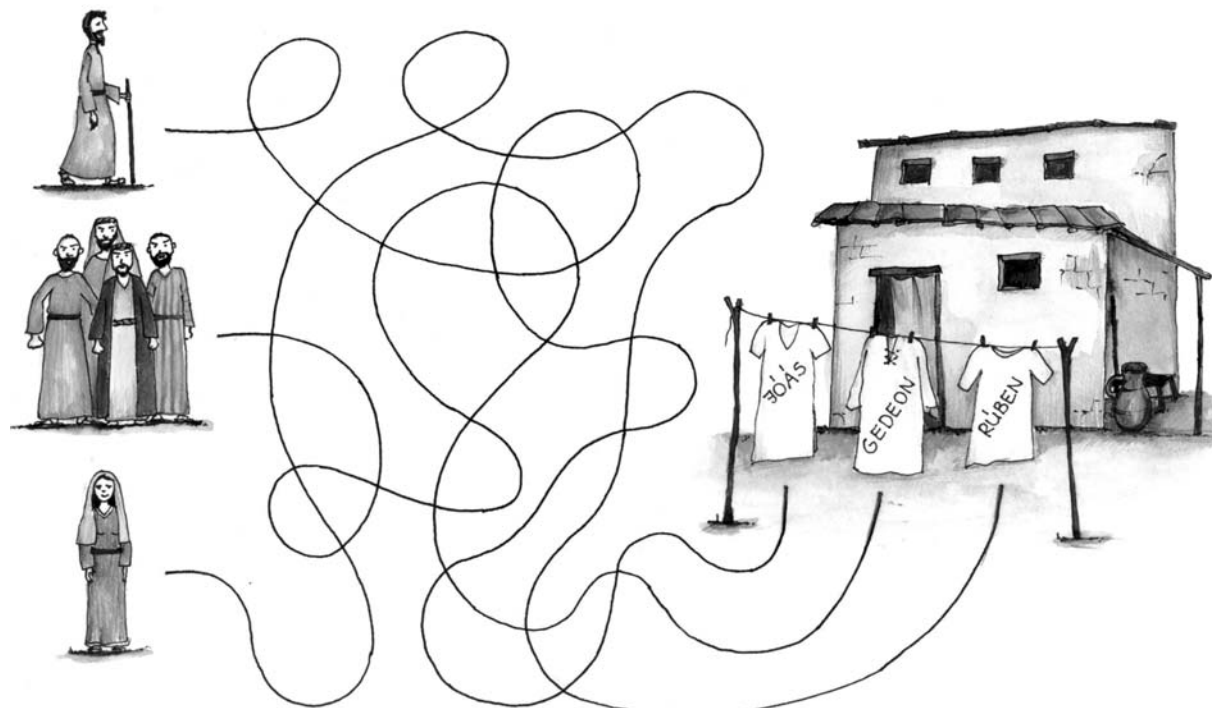
– Azonnal hozd ki a fiadat! Meg kell halnia, mert lerombolta Baál oltárát, és kivágta a mellette levő szent fát!

Jóás azonban nem teljesítette kérésüket, hanem így válaszolt nekik:

– Ti akarjátok megvédeni Baál istent? Ti akartok helyette perelni és büntetni? Ha valóban isten ő, akkor védje meg magát, és pereljen ő a lerombolt oltárral!

Jóás ugyanis ekkor már belátta: nagyon rosszul tette, hogy hamis istenhez imádkozott, nem pedig az Úrhoz, aki népét is, és őt magát is már annyi jóval megáldotta. Tudta, hogy Baálnak semmi ereje nincs, csak egy élettelen bálvány.

A feldühödött emberekkel egy időben két szomszéd is odament Jóás házához. Odaérve kinek az ingét pillantották meg először a mérges férfiak? Ez lesz a rejtvényt sorozat megfejtésének következő szava.

Kedves Gyerekek! Az Eszter könyvével kapcsolatos sorozatunk rejtvényeinek egyik megfejtője a feladó nevének és címének feltüntetése nélkül (A5-ös méretű, lajostömörrel postabélyegzővel ellátott borítékban) küldte be szerkesztőségünknek a megoldásokat. Kérjük, adja meg elérhetőségét a 20/824-5519-es szerkesztőségi telefonszámon, hogy elküldhessük a megígért ajándékot!

HETI ÚTRAVALÓ

Nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. (Ef 2,19)

ΙΧΘΥΣ

Szentháromság ünnepe után a 7. héten az Útmutató reggeli és heti igéiben az Úr Isten az élő hit ajándékával örök életre hív, háza népévé tesz, és az élet Kenyerével táplál. A zsidókból és pogányokból lett keresztények egyaránt teljes jogú polgárai Krisztusban megváltott népének. „Bizony, itt van Isten, a mi Istenünk, örökkön-örökké ő kormányoz minket.” (Zsolt 48,15; Lk) A páska-ünnep előtt Jézus saját kezűleg vendégelte meg az ötezer embert: „...vette a kenyereket, hálát adott, és kiosztotta az ott ülőknek; ugyanúgy osztott a halakból is, amennyit kívántak.” (Jn 6,11) De nem akart kenyérkirály lenni a Messiás! Az első gyülekezetben megoldották a kenyérkérdést: „Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindeniük közös volt.” „... amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben; dicsérték az Istent...” (ApCsel 2,44.46-47) A bálványoktól megtisztított templomban Ezékiás meghirdette a páskaünnepet a törvény szerint. „Azután megtartották a Jeruzsálemben tartózkodó izráéliek a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon át nagy örömmel.” (2Krn 30,21b) Méltatlanná lett korábban meghívottak, idegenek és jövevények, gonoszok és jók egyaránt vendégei lehetnek a királyi menyegzőnek: „Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak.” Jézus Urunk szerint: „Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített a fiának.” (Mt 22,14.2) S akik már Isten fehér menyegzői ruhás háza népévé lettek, örömmel mennek a Fiúhoz: „Úr Jézus Krisztus, legfőbb Jó, / Kegelem kútforrása, / Eljöttünk hozzád, Megváltó, / Meghívtál lakomádra...” (GyLK 799,1) Választott népének is boldog jövőt ígér, jót tesz velük a Seregek Ura: „...én megsegítek benneteket, és áldottak lesztek. Ne féljétek, legyetek erősek!” (Zak 8,13) Isten újszövetségi háza népét, a gyülekezetet az úrvacsora szeretetközösséggé teszi Krisztussal s egymással: „Mert egy a kenyér, egy test vagyunk mindannyian, akik az egy kenyérből részesedünk.” (IKor 10,17) „A kenyér és bor szentségében a Krisztussal és minden szentekkel való közösség, egy testté levés bizonyos jegyét vesszük” – ezt vallja reformátorunk. Nagycsütörtök este Jézus utolsó páskaünnepét (lásd Lk 22,14-18!) azonnal követte az első úrvacsora: „Ez az én testem, amely tiéretetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” „E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiéretetek ontatik ki.” (Lk 22,19.20) Ezek csak földi előképei a Bárány menyegzőjének, mely a mennyben, Isten trónja előtt tart örökké. Itt ér célba Isten háza népének, Jézus gyülekezetének, a Bárány menyasszonyának földi élete. „Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!” Ott zengik: „Halleluja, mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a Mindenható!” (Jel 19,9a.6) De már útközben, hazafelé: „Őt, Isten Bárányát zengi új énekem, / Őt áldja megváltott életem.” (ÉÉ 386,3)

■ GARAI ANDRÁS

Van mit tanulnunk

Aki nem szereti a focit, arra bízatom, mégse lapozzon tovább, mert nem erről szól írásom még akkor sem, ha az Ausztria és Svájc rendezte labdarúgó-Európa-bajnoksággal kapcsolatban született is.

Jegyem az Ausztria-Németország találkozóra szült. E mérkőzés a huszadik volt az Európa-bajnokságon. Ötvenháromezer néző Bécsben. Két nép buzdította saját csapatát. Közben rigmusok hangzottak azon a nyelven, amely mindkét tábornak anyanyelve. Ami tanulni való – nem anyáztak, nem hülyéztek, nem káromoltak. Pedig a közös történelmük nem volt felhőtlen. Mindkét ország államfője, vezetői megjelentek a mérkőzésen; őket sem „oktatta” ki a közönség. Taps után egy színtre „emelték” mindenki – nézővé lettünk.

Az sem volt megszokott, ahogyan bejutottunk a nézőtérre. Hét ellenőrző ponton áthaladva sárga mellényt viselő biztonsági emberek kísérték bennünket a helyünkre.

Megható volt, ahogy mindkét tábor énekelte a saját himnuszát. Nem késvé, nem rohanva, zenekari letét szerint. Megtanították erre őket? Kik? Hol? Mikor? Nekünk is volt iskolánk, van is. Mi ivóljuk a himnuszunkat, vagy vakarózunk, vagy párhuzamosan nyomjuk a szöveget. Saját nemzeti imádságunknál. Bécsben szép volt.

Lehetett sörözni, nem is alkoholmenteset. Mégsem balhézott senki. Amit eddig még nem tapasztaltam: minden jegyet úgy adtak ki, hogy a tulajdonos nevét, utlevélének a számát, személyi adatait gépre vitték. Így „tudták”, hogy melyik számon ki ül. Ötletes volt, hogy a felhajtható műanyag ülés mellett csomagoló-papírszerű ívet helyeztek el azért, hogy ráhajtogathassuk a székre. Higiénia!

Másnap, azaz kedden délelőtt megnéztük az üres, csendes Ernst Happel Stadiont. Milyen üresen? Lenyűgöző! Mint épület, mint alkotás.

Az utolsó tanulnivaló. Azoknak, akik sárga mellényt viseltek előző este – legyenek rendőrök, rendfenntartók, útbiztosítók, sőtétekekben dolgozók, férfiak, nők –, tisztíthoz tartozott a másnapi takarítás. Tették is a dolgukat. El is vették egy műszakon belül. Lemosták a székeket – fertőtlenítettek. Porszívózták a betont – feljárták, lépcsőket. Javították a gyepszőnyeget, a futópályára helyezték műfüvet. Viszont csak alkoholmentes italt lehetett kapni. Ilyet?!

Tapasztalatomat hazahoztam. Gazdagítani szerettem volna az Olvasót, ahogy lelkesítő szolgálatom alatt evangélikus egyházamat és harminckilenc éven keresztül a soltvadkertői gyülekezetet is.

■ KÁPOSZTA LAJOS

Páter Bélára emlékezve

A világhírű botanikus, dr. Páter Béla halálának hetvenedik évfordulója alkalmából szervezett közös emlékülnevet június 20–22. között a Kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem, a kolozsvári evangélikus-lutheránus püspökség és az Erdélyi Kárpát Egyesület (EKE). Résztvevői pénteken délelőtt a mezőgazdasági egyetemen megtekintették a Páter Béla által alapított gyógynövény- és botanikus kertet, valamint a múzeumi anyagokat, majd a rektorok csarnokában megkoszorúzták a Páter Béla-plakettet, délben pedig Házsongárd lutheránus temetőjében Fehér Attila evangélikus-lutheránus lelkész mondott rövid imát Páter Béla sírjánál.

Délután az Erdélyi Múzeum Egyesület (EME) székházának előadóterme adott méltó helyszínt az ünnepi emlékülnek, amelyen Farkas Zoltán, az egyesület agrártudományi szakosztályának alelnöke ismertette Páter Béla életét és munkásságát. Egyed Ákos akadémikus referátumában hangsúlyozta: az utókor nem feledkezhet meg azokról az elődokról, akik a jelenkort is befolyásoló maradandó értéket alkottak. Páter Béla, aki a Kolozsvári Mezőgazdasági Akadémia botanikusa, a gyógynövénykutatás és termesztés úttörője volt, a világon elsőként létesített Kolozsváron gyógynövénykutató állomást.

Szombaton az EKE által szervezett emléktúra keretében a Páter-forráshoz kirándultak az érdeklődők, és vasárnap az evangélikus-lutheránus templomban tartott ünnepi istentiszteleten is méltatták a botanikus munkásságát, ugyanis Páter Béla 1925–1938 között a kolozsvári evangélikus-lutheránus egyházközség főgondnoki tisztét is betöltötte.

„Nagyszerű személyiség volt, aki a mai emberek számára követendő példakép lehet, akinek élete arra mutat rá, hogy a tudományos ismeretek mélyén a kutató biológus miként találja meg az élő Istent. Páter Béla egyben az ige embere is volt, a hit harcosa, az igazságra és ismeretre vezető egyén” – mondta prédikációjában Adorjani Dezső Zoltán evangélikus püspök.

Az istentisztelet után a Venczel Árpád kolozsvári szobrászművész által készített emléklakettet leplezték le a templom udvarán. Itt zárult a megemlékező ünnepségsorozat dr. Péntek János nyelvészprofesszornak, az MTA külső tagjának, az EME alelnökének és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság elnökének beszédével és koszorúzással.

Az ünnepi istentiszteleten jelen volt a németországi Martin-Luther-Bund ötvenegy tagú küldöttsége is, amely erdélyi körutazáson vett részt, meglátogatva a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház gyülekezeit.

■ – SZK –

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 6.

Szentháromság ünnepé után 7. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Róm 6,19–23; 2Móz 16,2–3,11–18. Alapige: Mk 8,1–9. Énekek: 327., 459.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Felső** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Gyekiczky János; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.); **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; de. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél II. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karacsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. (úrv.) Benkóczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 7. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél II. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Rözse István; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél II. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél II. (úrv.) Kósa László; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Györfi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél II. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. Lackner Pusás Sára; **Názáret-templom, Mátyásföld-Bagolyirtás** de. 11.

■ Összeállította: VITÁLIS JUDIT

Nyomkeresőben Pakson

„Timi néni, hogy is hívják a kalandtábor, amiben vagyunk?” – kérdezték a gyerekek többször is a héten. Ezzel a megtisztelő címmel illették a paksi gyülekezet napközis nyomkereső hittantáborát, amikor az igazi neve nem jutott az eszükbe.

Én magam már évekkkel ezelőtt kiszemeltem magamnak ezt a hitoktatási módszert, és készültem megismerkedni vele bővebben. Rengeteg jót hallottam róla, és nagyon megörültem, amikor kiderült, hogy lehetőségem lesz a saját bőrömön meg tapasztalni. Nagyon izgalmasat és felelőt vártam, s nem csalódtam. Valóban kalandtábor volt: felrázott és megmozgatott bennünket. A pénz témája köré csoportosuló bibliai történetek érdekesekek és tanulságosak voltak, a megszerzett tudás „aprópénzre váltható”, a hétköznapi életben is használható.

A programban helyet kapott kirándulás, varrás, táborútrákás, süteménykészítés, színjáték, barkácsolás, éneklés is. Mindennek helye és jelentése volt; érzel-

meinkben mélyen érintettek bennünket a történetek, és így rengeteget tanultunk. Megfigyelőként kevesebb feladatom volt, így figyelni tudtam a gyerekeket. Érdekes volt látni, ahogy játék közben még órákig töprengtek az eseményeken, és „bedolgozták” magukba az üzenetet.

A felnőtt segítők szép „összjátéka”

■ FÜLLER TÍMEA

Bakay Péter táborvezető áhítatot tart

Mennyei nedű

Önkéntes kórházlátogatók nyári konferenciája

A faluban egy nap mulatságot rendeztek. A szervezők arra kérték a falubelieket, hogy az este jó hangulatához mindenki járuljon hozzá egy üveg borral. A bort hordóban gyűjtötték össze. Az egyik paraszt így gondolkodott magában: „Senki nem fogja észrevenni, ha egy üveg vizet viszek a hordóba.” Így is tett. Csak arra nem számított, hogy a falu össze lakója hasonlóképpen cselekszik. Így aztán amikor este csapra verték a hordót, tiszta víz folyt ki belőle.

Az önkéntes kórházlátogatók nyári konferenciáját június 27–28-án Csobánkán tartották. A helyszínt a Segítő Nővérek Kongregációja biztosította. Az előadók Balogh Éva, Honti Irén, Heinemann Ildikó és Ridegh Gyula kórházlelkészek voltak.

A rendezvény nyitányaként Anthony de Mello fent idézett, frappáns története hangzott el. Azonban – hála Istennek – e „mulatságra” mindenki hozott magával valamit. Bár a résztvevők nagyon szerényen nyilatkoztak arról, mit hoztak, mi-

nyozása, beszélgetései a belső erőforrások felfedezését segítették.

A hit és az akarat fontosságát az újszövetségi történetek alapján fogalmazták meg az egybegyűltek. Olyan kérdésekre keresték a választ, mint például hogy vajon miért mondja Jézus a meggyógyult vérfolyásos asszonynak: „Leányom, a hited megtartott téged; menj el békességgel, és bajodtól megszabadulva légy egészséges.” (Mk 5,34) Azt sem értették, miért nem voltak képesek a tanítványok meggyógyítani a megszállott fiút. De rácsodálkoztak a kapernaumi százados hitére. Arra is volt módjuk, hogy önvizsgálatot tartsanak: hogy állnak a hit és akarat dolgában. Észrevették, hogy hit nélkül hiába akarunk valamit, nem jutunk semmire.

Tudja a kedves olvasó, hogy micsoda képességek vannak bennünk a manuális kreativitás terén, csak elnyomjuk magunkban, vagy környezetünk hatására ki se próbáljuk alkotó tehetségünket? Hogy négy nap alatt képesek vagyunk olyan rajztudás elsajátítására, amellyel

veznek, és közben azt élem át, hogy valamit alkotok, valamit létrehozok, a lelki erőforrásom lehet, ha ez számomra örömet szerez.

Honti Irén Viktor E. Frankl három érték kategóriája közül az élményekről beszélt. Ahogy felvázolta az élmények fontosságát az életünkben, úgy idéztem fel magamban azokat az élményeket, amelyeknek az emléke még ma is belső erőforrás a számomra. Egymás után képek jelentek meg előttem. Az egyikem gyermekcsapattal kirándultam a zöld erdőben a hegyek között. A másikon egy hajóban ültem, hallottam a szél fújását, és éreztem, ahogy a szél dagasztja a vitorlát. A hajó hasított a vizet, én meg kormányozni próbáltam a vitorlát. A harmadikon a harmatos fűben álltam, és füleltem a hajnali csendben a madarak dalát. Visszaemlékezve tudtam, hogy amikor mindezeket kirándultam a zöld erdőben a hegyek között. A másikon egy hajóban ültem, hallottam a szél fújását, és éreztem, ahogy a szél dagasztja a vitorlát. A hajó hasított a vizet, én meg kormányozni próbáltam a vitorlát. A harmadikon a harmatos fűben álltam, és füleltem a hajnali csendben a madarak dalát. Visszaemlékezve tudtam, hogy amikor mindezeket kirándultam a zöld erdőben a hegyek között. A másikon egy hajóban ültem, hallottam a szél fújását, és éreztem, ahogy a szél dagasztja a vitorlát. A hajó hasított a vizet, én meg kormányozni próbáltam a vitorlát. A harmadikon a harmatos fűben álltam, és füleltem a hajnali csendben a madarak dalát.

A Ridegh Gyulával töltött délelőttön belső erőforrásaim egész tárháza nyílt ki a résztvevők számára. Az előadó arra hívta fel a figyelmet, hogy lelki egészségünk megőrzése érdekében jó, ha tisztában vagyunk önmagunkkal. Szavai nyomán máris elemeztem magam. Az állandóságot szeretem az életben, vagy a változatosság híve vagyok? Hogyan élek a személyes varázsszóval, amikor belépek egy kórterembe? Menyire határoznak meg a jól beidegződött sémák, feltalálom-e magam a konfliktushelyzetekben? Dependenciára, függőségre vagy autonómiára, önállóságra törekszem? Számos kérdés, amelynek megválaszolása belső erőforrássá lehet munkám során.

Azt mondják, hogy amikor bort iszunk, egy kis időre ott kell tartani a kortyot a szánkban, hogy az íze átjárja a nyelvünket, az ízelembimbóinkat, de még a szájjpadlásunkat is. A mennyei nedűből, amelyet számunkra ez a konferencia jelentett, most csak négy kortyval kínáltam meg az olvasót. Csapra vert hordónkból így az olvasóknak is jutott. Aki többet szeretne ennél, legközelebb csatlakozhat csapatunkhoz, hogy ő is hozzájáruljon ahhoz, hogy hordónkból még ízelebb mennyei nedű folyjon.

■ HEINEMANN ILDIKÓ

A kórházi ágy helyett közös asztal mellett

vel tudnák közösségünket megajándékozni, szombat délután, amikor elbúcsúztak egymástól, és „csapra verték a hordót”, a mennyei nedű ízével a szájukban mehettek haza Csobánkáról, hogy folytassák azt a nehéz, lelket megterhelő munkát, amelyet a betegek között végeznek a hétköznapi életben.

A két nap előadásai, bibliai tanulmái-

hiteles önarcképet festhettünk magunkról? Amikor ezt e sorok írója meghallotta Balogh Évától, legszívesebben azonnal beiratkozott volna egy olyan tanfolyamra, ahol ezt megtanulhatja. Jó, hogy manuális kreativitását az ember kiélheti a kertgondozásban, a varrásban, a hímzésben, de még a főzésben is. Minden olyan tevékenység, amelyet a kezemmel

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 6. – Balaton

Badacsonytomaj de. 9.; **Balatonalmádi (Bajcsy-Zs. u. 5.)** du. 4.; **Balatonboglár** de. 11.; **Balatonfenyves (református templom)** du. 6.; **Balatonfüred** de. 9.; **Balatonfűzfő (református templom)** du. fél 3.; **Balatonszárszó (evangélikus üdülő)** de. 10.; **Felsőörmény** de. 11.; **Fonyód** de. fél 10.; **Hévíz** du. fél 5.; **Keszthely** de. fél II.; **Kőröshegy (református templom)** du. fél 3.; **Kötcse** de. 10.; **Kővágóörs** de. fél 12.; **Mencshely** de. 11.; **Nemeslányfalu** du. 2.; **Révfülpölde** de. 10.; **Siófok** de. 10.; **Sümege** du. fél 3.; **Szentantalfa** de. háromnegyed 10.; **Veszprém** de. 10.; **Zamárdi (Aradi utcai imaház)** du. 4.; **Zánka** de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK: **Balatonboglár** de. fél 10.; **Hévíz** de. fél 10.; **Siófok (kápolna)** de. fél 10.

Linuxos lelkészi hivatalok

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

► **Egyházunk Internet Munkacsoportja évek óta törekszik arra, hogy széles körben megismertesse, megkedveltesse és meghonosítsa a szabad forrású szoftvereket. Ennek köszönhető, hogy az irodai feladatokat a nagyobb intézményekben és egyre több gyülekezetben is ilyen szoftverek szolgálják ki.**

A következő lépés a fentieknél sokkal radikálisabb változásokat indíthat el: néhány lelkészi hivatal teljes átállása Linux operációs rendszerre. Mint erről lapunk idei 17. számában beszámoltunk (*Egyházmegye szabad szoftverrel*), a Váci Katolikus Egyházmegyében évek óta valamennyi (!) plébánián Linux alapú számítógépekkel végzik az irodai munkát. A katolikus tapasztalatokat is figyelembe véve az idei gyülekezeti számítógépes pályázaton kizárólag olyan gépekre, illetve notebookokra lehetett pályázni, amelyeken Linux operációs rendszer fut. Június 25-én az országos iroda tanács-termében oktatással egybekötve vehették át az első pályázatnyertes gyülekezetek lelkészei és informatikus segítőkük linuxos informatikai berendezéseiket.

A pályázatra a vártnál lényegesen nagyobb számban jelentkeztek az igénylők, noha sokan meglepődve fogadták a linuxosítást. Számomra a sok jelentkezés különösen meglepő volt annak fényében, hogy az elmúlt évekhez viszonyítva több új, az eddigieknél sokkal több időráfordítást jelentő feladat elvégzését kellett a pályázóknak vállalniuk. Túl azon, hogy nem lehet sem a Linux mellett, sem helyett Windows operációs rendszert telepíteni a gépekre, vállalni kellett, hogy a nyertes pályázó évente négy alkalommal megjelenő gyülekezeti újságot készít az új gépen, bevezeti a SÜ-

NI szoftvert, majd ezzel három éven belül feldolgozza az anyakönyveknek az utóbbi húsz évben keletkezett bejegyzéseit. Az már szinte természetes követelmény volt, hogy el kell készíteni a gyülekezet honlapját, ha pedig már volt ilyen, akkor át kell állítani a plone-os rendszerre.

A június 25-én kezdődött átadási folyamat során a nyertes gyülekezetek lelkészei és informatikai segítők átvtették, illetve átveszik számítógépeiket, amelyek kivétel nélkül ugyanazt a konfigurációt tartalmazták. Ez azt jelenti, hogy valamennyi gépen ugyanazokat a szoftvereket találja mindenki.

Az átvétellel egyidejűleg mindenki oktatáson is részt vesz, amelyen a telepített Ubuntu Linux rendszert ismerhetik meg, illetve a rendszeren futó fontos, naponta használandó alkalmazásokat. Ennek során megismerik a Linuxon használt fájlrendszert, megtanulnak felhasználni létrehozni, valamint megtanulják a grafikus felület beállításait módosítani. Megismerik a gépeken használt irodai és internetes szoftvereket, az OpenOffice.org-ot, a Scribust, az OpenDictet és a Bibletime nevű szoftvert. Beható ismereteket kapnak a Mozilla Firefox böngészőről és a Thunderbird levelezőszoftverről.

Természetesen megtanulják azt is, miként lehet a különböző hardvereket a

gépekhez kapcsolni, hogyan használhatják őket, illetve hogyan menthetik le biztonságosan adataikat. Nyilván vannak olyan szoftverek, amelyeket nem lehet linuxos környezetben használni. A SÜNI és az adóbevallások dokumentumait kezelő ABEV Linuxon csak úgy futtatható, hogy emuláljuk a windowsos környezetet. Az oktatáson résztvevők megtanulhatják ezért a Wine emulátor használatát is.

Az Internet Munkacsoport az idei pályázatot arra szánta, hogy néhány gyülekezetben bevezesse a Linux alapú ügyintéztést. Ehhez biztosított a pályázat Linux operációs rendszerrel működő berendezéseket, amelyeket önrész nélkül kapnak meg a nyertesek.

Hosszú távon a terv az, hogy az egyház valamennyi gépét átállítsuk a szabad forrású szoftverekre. Ezzel évente milliókat lehet megtakarítani úgy, hogy nem függ az egyház egyetlen, monopolhelyzetben működő szoftveróriástól, illetve annak sérülékeny, hibákkal teli operációs rendszerétől. Csatlakozhat az egyház egy olyan nemzetközi közösséghez, melyet mára az egyéni felhasználókön kívül európai nagyvárosok és országos rendszerek alkotnak: a szabad szoftverek világához.

■ – ERDELYIK –

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Kefires sütemény

Hozzávalók a tésztához: 4 egész tojás, 3 pohár kefir, 3 pohár kristálycukor (szűken mérve), 4 pohár finomliszt, 1 pohár étolaj (mindent kefirspohárral mérünk!), 1 csomag sütőpor. A tetejére (ízlés szerint): darabolt dió, mogyoró, mandula, mazsola, csokoládé, cukrozott narancshéj és/vagy idénygyümölcs (cseresznye, meggy, ribizli, szilva és így tovább).

Elkészítés: a hozzávalókat simára keverjük. Az így kapott masszát beleöntjük egy fóliával bélelt tepsibe, a tetejét ízlés szerint megszórjuk apróra vágott dióval, kimagozott gyümölcscsel, csokoládédarabokkal stb. Középen tűzőn negyven percig sütjük. Porcukorral meghintve tálaljuk. (Akár csokoládémazzal is leönthetjük.)

FOTÓ: VITÁLIS JUDIT

Gyógyító erők...

Új korszak elé nézünk, ezt ma már mindenki érzékeli. Megváltozott éghajlat, energiaválság, szárazság, élelmiszerhiány, egészségromlás és így tovább – mindez új kihívásokat jelent. Mindenki érzi, hogy mind nagyobb szükség lesz belső energiákra, erkölcsi helyállásra, spirituális erőkre a megoldások keresésében. Becsület, tisztesség, igazmondás, aldozatvállalás, hit, emberség nélkül nem képzelhető el a jövő! Az időnként erős kritikák, támadások mellett ma mégis megfogalmazódnak elvárások is az egyházak irányában. Felértékelődik a szerepük, mert csak ők hirdetik a mindig képtelenségnek tűnő és valójában életfontosságú evangéliumot! (Jó szó – jó hír.)

A szellemi széthullás megakadályozásának, a mentális gyógyulásnak az egyik feltétele a személyes és nemzeti önazonosság, *önbecsülés megélése*. Értékeink újrafelfedezése, Isten előtti alázatos vállalása és őrzése.

Két gyülekezetben éltem át ennek a misszióknak a gyakorlati megvalósítását. A kőbányai gyülekezet lassan tíz éve „jár” az Árpád-kori emlékek nyomában. Legutóbb a józsefvárosi gyülekezet kereste fel a magyar királyság kezdeti emlékhelyeit: Visegrádot és Esztergomot.

A kirándulók megálltak Szentendrén, és örömmel tekintettek meg a környék evangélikusságának nemrég nemes anyagból felépített templomát külső és belső impozáns kiképzésével. A gyülekezet nevében *Lekeny János* köszöntötte az odaérkezetteket, és ismertette a templomépítés történetét.

A csoportot vezető józsefvárosi lel-

kész, *Kertész Géza* áhítata után a társaság továbbindult Visegrádra. A feltárások folytatódnak. Csodálatos látványt nyújt a királyi palota kerengőivel, díszudvarával, gótikus-reneszánsz építészeti emlékeivel, díszkútjával, amelyből ünnepi alkalmakkor felváltva vörös és fehér bor folyt. A régészek számára aranybányának számító szeméttárolót is feltárták, amelyből a korabeli konyha kisebb-nagyobb használati tárgyai, elfogyasztott húsételek csontmaradványai is felszínre kerültek. Az akkori konyhát, szakácsművészetet, étkezési szokásokat bemutató kiállítás külön érdekességet jelentett.

Egyébként a visegrádi vár és palota együttes építetője *Károly Róbert* volt; *Mátyás* király uralkodása utolsó két évtizedében pazarul újjáépítette. Visegrád *Károly Róbert* idején rövid ideig az ország fővárosa is volt. Az 1335. esztendőben itt találkoztak Kelet-Európa uralkodói békes megegyezés céljából (a mai „visegrádi négyek” elődei).

A józsefvárosi lelkész felesége hívta fel a figyelmet arra, hogy a 20. század első felében *Schulek János* evangélikus műépítész kezdeményezte és szorgalmazta, hogy ásatásokat végezzenek a királyi palotában a megfelelő helyen.

Esztergom volt a következő állomás, a magyar királyság születésének helye, az ország első fővárosa. Itt született első királyunk, *István*, akinek *Melocco Miklós* állított emléket.

A Várhegy történelmi atmoszférája mindenkit áthatott. *Istvánról* a *Nagy legenda* ezt mondja: „Komoly természetét, amelyet ifjúságában sajátított el, élete vé-

gég megtartotta. Ajkait nevetésre alig mozdította, eszébe vévén az Írást: »A nevetésbe fájdalom vegyül, és a szertelen örömtől gyász váltja fel.« Mindig úgy viselte magát, mintha Krisztus ítélőszéke előtt állana.” (*Györfly György: István király és műve*)

A csoportnak újdonságot jelentett a panoptikum, amely körülbelül tíz magyar király viaszából készült mellszobrát mutatja be díszöltözetben, koronásan. Az ismert uralkodók között szerepel *Civakodó* vagy *Úrhatnám Erzsébet* armása, aki *Zsigmond* német-római császár és magyar király leánya, *Albert* magyar király felesége volt. Folyton beleszólt – származására hivatkozva – az ország belügyeibe. Férje halála után udvarhölgye segítségével Visegrádról ellopatta a magyar koronát, és Székesfehérvárott megkoronáztatta – az ország főurai ellenében – pár hetes fiát, *V. Lászlót*.

Voltak, akik megtekintették a Keresztény Múzeumot és a Duna Múzeumot is.

Várak, királyok, dicső harcok, kudarcok, letűnt korok emlékei. Égbenyúló, kiáltó romok: „Sic transit gloria mundi! – Így múlik el a világ dicsősége!”

De a mi múltunk emlékei, a mi történelmünk nekünk szóló kiáltások, minket akarnak tanítani. Nekünk akarnak igazságokat elmondani...

Erről nem beszélni, hallgatni, elhallgatni: lelki elsvatagosodást eredményez. Gyökértelenül csak hanyódni lehet, mindez pedig szellemi széthulláshoz vezet. Isten a történelmen keresztül is tanít!

■ KINCZLER IRÉN

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Az országos felügyelő látogatása Szombathelyen

Gyülekezetünkbe látogatott június 24-én *Pröhle Gergely* országos felügyelő. A látogatás keretében megtekintette a diakóniai intézményeket. Tájékozódott az otthonok működéséről és a fejlesztési lehetőségekről. Megismerte a tavalyi évben alapított Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola életét és az intézmény modernizálásával kapcsolatos terveket. Látogatást tett a férfikör összejövetelén, és köszöntőt mondott a Magyarországi Evangélikus Egyház nevében a Keresztelő János születése napján tartott istentiszteleten, ahol fogadalmat tettek a Reményik Sándor cserkészcsapat tagjai. A látogatáson részt vett *dr. Mekis Viktória*, az országos iroda igazgatóhelyettese, valamint *Rostáné Piri Magdolna*, a Vasi Egyházmegye esperese is.

H. M. (Szombathely)

FOTÓ: MIHÁCSI GÁBOR

D. Szezik Imre nyugalmazott püspök látogatása a gyulai evangélikus gyülekezetben

Még a nyár beköszöntö előtt, május utolsó hétvégéjén volt a gyulai evangélikus gyülekezet vendége *D. Szezik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök és felesége. A püspöki látogatás célja az evangélikus gyülekezetben nemrégiben alakult öntevékeny csoportok munkájának elősegítése volt. Püspök úr nemcsak tanúja, hanem aktív résztvevője is volt a presbiteri és családos csoportok első összejöveteleinek.

D. Szezik Imre kezdeményezésével indította el a Magyarországi Evangélikus Egyház a gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamot 2007-ben. A piliscsabai Béthel missziós központban három alkalommal megtartott képzésen e sorok írója is részt vett. A tanfolyamon a püspök úr szavait hallgatva érlelődött benne a gondolat, hogy egyszer a gyulai gyülekezet is szívesen meghallgatná ezeket az előadásokat. Jó alkalom volt erre a frissen alakult gyülekezeti csoportok munkájának megkezdése.

Templomunk 2007 nyarára megújult, ám imaéletünknek is újulásra van szüksége. Ehhez kell, hogy segítséget, kedvet, új erőt adjon a gyülekezet mint közösség, és jobban meg kellene ismernünk egymást a gyülekezeti tagoknak. Összetartó, együtt imádkozó, igazi egyházi közösségre van szükség, ezért merült fel a gyülekezeti csoportok létrehozásának gondolata. Első alkalommal a presbiteri és családos csoport találkozására került sor.

A presbiteri csoport találkozásán a presbiteri elhívás és megbízatás történeti áttekintésén túl napjaink aktuális hitéleti kérdéseiről is szó esett. Püspök úr feleségének tolmácsolásában, bibliai idézeteket hallgatva igyekeztünk megérteni a presbiteri elhívás sokrétűségét. Az igen közvetlen hangvételű találkozón a gyermek- és felnőttkezesztelések kérdéséről, a személyes hitvallásunkkal kapcsolatos problémákról, a missziós tevékenységről is beszélünk. Rá kellett döbennünk, hogy a gyülekezethez tartozásunk felelősséggel is jár. Bizonyos élethelyzetekben nemcsak családtagjainkért, hanem a gyülekezet többi tagjáért is felelősek vagyunk. Az egymásra figyelés, egy-egy emberi szó nagyon sokat segít a formálisan egy gyülekezetbe tartozó embereket Isten igéjében hívó, valódi közösséggé formálni.

A családos csoport szombaton délelőtt találkozott, és egy közös áhítat után a keresztény család, a mai kor kihívásai kerültek szóba. A fiatalokra és a felnőttekre egyaránt figyelmet kell fordítani, hogy a gyülekezet valóban éljen, ne legyen magára hagyott. Az élő gyülekezet ismertetőjele a lelki alkalmak kihasználása, megbecsülése, hiszen úgy tudunk adni másoknak, ha előbb mi magunk töltekezünk. Ezért áldásos minden olyan alkalom, amelyen Isten igéjéből erőt meríthetünk. Püspök úr felhívta a figyelmünket arra, hogy a hit nem örökölheto, csak átadható, és hogy a szülői példa mennyire fontos útravalója gyermekeinknek.

A jó hangulatú, tartalmas beszélgetés alatt a gyermekek jól játszottak, majd közös ebéddel ért véget ez a szép délelőtt.

KERTÉSZ MÁRTA (Gyula)

Hangverseny a templomfelújításért

A Luther-rózsa Közhasznú Alapítvány és a pécsi evangélikus gyülekezet június 8-án jótékonyági hangversenyt szervezett a pécsi Dischka Győző utcai evangélikus templom felújítási munkáinak támogatására. A koncert elején *Mosonyi Csabáné*, az alapítvány kuratóriumának elnöke ismertette a gyülekezettel és a hallgatósággal a program célját: mára halaszthatatlanná vált az épület szigetelésének és felújításának megkezdése, minden jó szándékú segítségre, adományra szükség van a nem kevés pénzbe kerülő munkálatokhoz. A sort a gyülekezet énekkara kezdte el a hangverseny bevételeinek felajánlásával.

A gyülekezet nagykorusa *Lovász Balázs Magdolna* vezetésével igényes műsorral készült. Barokk, romantikus és kortárs szerzők művei csendültek fel az esten. *J. S. Bach Glória az Úr nevében*, majd *Hassler Mi Atyánk* című művének előadásával bensőséges hangulatot teremtettek, mely a szológordonka megszólalásával tovább fokozódott. *Lovász Balázs*, a *Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola* és *Gimnázium* végzős növendéke *Bach d-moll szvitjének* sarabande és courante tételét játszotta nagy átéléssel, tehetségesen.

Ezután *Vulpus* két szerzeményével folytatta a kórus a műsort, majd *Varsányi Ferenc* lelkész igehirdetését hallgatták meg az egybegyűltek. *Schumann Álmodozás* című darabját gordonkán *Lovász Balázs* játszotta *Siptárné Balázs Hajnalka* zongorakíséretével, majd ismét az énekkar következett: két *Pater Nostert* hallottak a jelenlévők, *Rinck és Csemiczky Miklós* szerzeményét.

Nagy várakozás előzte meg *Tillai Aurél* Liszt-díjas karnagy, zeneszerző *Zoltárkanta* című műve két tételének bemutatását. A szerző a pécsi evangélikus gyülekezet tagja; ezt a kompozícióját a Pécsi Kamarakórusnak dedikálta. A teljes művet 2007 őszén mutatták be a Pécsi Református Kollégiumban a szerző irányításával, most pedig a jótékonyági hangversenyen a 4. és a 6. tétel csendült fel *Lovász Balázs Magdolna* vezetésével. Szólót énekelt *Tillai Tímea*, közreműködött *Nepp Ivett* (fuvola), *N. Rozgonyi Klára* és *Balla Boglárka* (hegedű), *Borbás Kinga* (brácsa), *Szöke Brandó* (gitár), *Lovász Tamás* (cselló), *Györi Kornél* (nagybőgő), *För Zoltán* (trombita), valamint *Siptárné Balázs Hajnalka* (orgona).

A közönség szünni nem akaró tapssal ünnepelte mind az előadókat, mind a szerzőt. Befejezésül ráadásként *Tillai Aurél* invitálták a mű záró tételének dirigálására.

■ TÖRTELY ZSUZSA

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

HIRDETÉS

Isten iránti hálával tudatom, hogy július 12-én, szombaton 10.30-kor a szakonyi evangélikus templomban tartandó ünnepi istentiszteleten Itt-zs János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke lelkésszé szentel. Szeretettel várom Önt és kedves családját ünnepünkre és az azt követő szeretetvendégségre.

Hasza Mónika

HIRDETÉS

Isten iránti hálával tudatom, hogy július 12-én 15.30-kor a kőszegi evangélikus templomban Itt-zs János püspök lelkésszé avat. Szeretettel meghívom Önt és családját erre az ünnepi alkalomra és az azt követő szeretetvendégségre.

Lackner Eszter

HIRDETÉS

Isten iránti hálával tudatom, hogy dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke július 13-án 16 órakor a miskolci evangélikus templomban lelkésszé szentel. Erre az ünnepi istentiszteletre szeretettel hívom és várom.

Balázs Viktória

HIRDETÉS

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és a Luther Kiadó tisztelettel meghívja az Asztali beszélgetések sorozat első köteteként megjelent *Öt párbeszéd* című könyv bemutatójára. Az alapítvány célkitűzéseinek megfelelően a bemutató alkalmából egy újabb beszélgetést rendezünk a kötetben szereplők részvételével: Heller Ágnes, Jókai Anna, Csepregi András és Fabiny Tamás beszélget Közös gyökereink: a párbeszéd lehetősége címmel július 3-án 18 órától a Pilinszky János irodalmi kávéházban (Budapest V., Váci utca és Szabad sajtó út sarka). A kötetet Oberfank Pál mutatja be. Megtisztelettel jelenlétére számítva, tisztelettel:

Galambos Ádám, az alapítvány kuratóriumának elnöke és Kende K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója

HIRDETÉS

Álláshirdetés

A Sylvester János Protestáns Gimnázium (www.sylvester.hu) gazdasági vezetői és számvitelben jártas munkatársat keres augusztus folyamán történő belépéssel.

Alkalmazási feltétel a közoktatási törvénynek megfelelő végzettség és iskolai gyakorlat; bérezés a közalkalmazotti törvény besorolása szerint.

Jelentkezés Bibó István igazgatónál: igazgato@sylvester.hu; 1/363-2612 vagy 20/533-2405. A jelentkezettek meghallgatása előreláthatólag július 24-én vagy 25-én lesz az iskola címén (1149 Budapest, Pillangó park 3-5.).

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.
Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyóragyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Mert Isten megüt minden tettet, minden titkolt dolgot, akár jó, akár rossz az. Préd 12,14 (1Kor 4,5; Jn 6,1-15; ApCsel 2,41-47; Zsolt 139) A *Prédikátor* könyvének zárómondata ez. Mintegy igazolja, megerősíti a könyv bevezető sóhajtatását: „Igen nagy hiábavalóság – mondja a Prédikátor –, igen nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!” (Préd 1,2) Hiszen akár jó, akár rossz, akár nyíltan, akár rejtve ment végbe egy cselekedet: Isten megüteli. Ne legyen kétségünk: ez elítélést jelent. A Prédikátor nem kevesebbet állít, mint hogy az ember az Isten szerinti jó cselekvésére képtelen. De akkor mit tehetünk? Essünk kétségbe? A Prédikátor bár a realitás talaján áll, mégsem pesszimista! „De én mégis tudom, hogy az istenfélőknek lesz jó dolguk, mert ők félik” – vallja (8,12). „Mindezt halva a végső tanulság ez: Féld Isten, és tartsd meg parancsolatait, mert ez minden embernek kötelessége!” – mondja (12,13). A Prédikátor ezzel a hit által való megigazulást prédikálja: bár cselekedeteink – jók és rosszak egyaránt – ítéletet vonnak a fejünkre, Isten megkegyelmez az öt félőknek, mert nem cselekedeteiket, hanem hitüket veszi figyelembe.

Hétfő

Micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz velem, és az emberfia, hogy gondod van rólam? Zsolt 8,5 (1Jn 3,14; 2Krón 30,13-22; 2Móz 33,1-23) Luther a zsoltáros szavait Krisztus-próféciaként értelmezi. Ő az az „emberfia”, aki Istennel való egységét félretéve, halandó testben jött el, de akire Istennek mindvégig gondja van. Bár kis időre elhagyja őt, kiszolgáltatja földi ellenségeinek, a halálnak és a sáttáknak, mégis gondja van sorsára. De ez csak akkor derül ki, amikor hűsvétkor előhozza a sírból, majd jobbára emelve megdicsőíti: úrrá teszi minden teremtményén, és ellenségeit lába alá veti. (Zsolt 8,6.7)

Kedd

Te pedig ujjongani fogsz az Úrban, dicsekedni fogsz Izráel Szentjével! Ézs 41,16b (Róm 5,11; Mt 22,1-14; 2Móz 34,1-16); Ez a prófécia az ószövetségi korban nem teljesedett be, mert nem a test szerinti, hanem a lelki Izráelnek szól, és az utolsó időkre utal, amikor az egész föld az Istennel szemben álló gonosz hatalom uralmát fogja nyögni. Isten akkor végső ítéletet tart ellenségei fölött, övéinek pedig, akik mindvégig hűek maradtak hozzá, diadalt ad. Őket kiragadja az ítélet tüzéből és örökre megdicsőíti. Rajtuk teljesíti be a próféta szavát: „Te pedig ujjongani fogsz az Úrban, dicsekedni fogsz Izráel Szentjével!”

Szerda

Jertek, és lássátok Isten tetteit! Félelmesek dolgai az emberek között. Zsolt 66,5 (Mk 5,34; Zak 8,9-17; 2Móz 34,17-28) A zsoltáros Istennek a természetben véghezvitt csodáit magasztalja, amelyeket Egyiptomban, a Vörös-tengernél és a pusztában népe megmentésére vitt véghez. A nem hívők Isten csodáit természeti erőknek és törvényeknek tulajdonítják, és mindegyikre ésszerű magyarázatot próbálnak adni. A hit mégis meglátja bennük Isten cselekvését.

Csütörtök

Ez az én szolgálóm, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm. Ézs 42,1a (Róm 9,4-5; 1Kor 10,16-17; 2Móz 34,29-35) Sok írásmagyarázó kutatja az ismeretlen ószövetségi személyt, akiről ez a prófécia szól. Számunkra a mennyei Atya Fiáról szóló bizonyosságtétele visszhangzik benne: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!” (Mt 17,5)

Péntek

Pereld peremet, és válts meg, ígéreted szerint tartsd meg életemet! Zsolt 119,154 (2Pt 1,19; Lk 22,14-20; 2Móz 40,1-17) A zsoltáros imádkozik így üldözöttség idején. Hitünk számára mégis Jézus utolsó szavai visszhangoznak benne: „Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet!” (Lk 23,46) Jézus pere a nagypénteki keresztalállal csak látszólag ért véget. Isten hűsvétkor mondta ki ügyében a maga ítéletét, felülírva a nagytanácsét, Pilátusét és mindenki másét. Hitünk szerint ezzel felülírta a mi kárhóztató ítéletünket is.

Szombat

Csak azt kérdezhetitek egymástól, egyik ember a másiktól, hogy mit válaszolt az Úr, vagy hogy mit szól az Úr! Jer 23,35 (1Thessz 5,11; Jel 19,4-9; 2Móz 40,34-38) A próféta szavait a megelőző versek magyarázzák: „Van-e valami a hazugságot profétáló proféták szívében, akik saját szívük csalárdságát profétálják? (...) Ezért rátámadok az olyan profétákra, akik egymástól lopkodják igéimet! (...) ...csak a szájukat járatják, és azt állítják, hogy az kijelentés. (...) ...hazug álmaikat beszél el (...), és félrevezetik népemet... Pedig nem küldtem őket, nem adtam parancsot nekik, és használni sem tudnak...” (Jer 23,26 kk.)

■ VÉGHELYI ANTAL

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok delután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). Erős vár a mi Istenünk!

Radosné Lengyel Anna országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 6-ától június 13-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.50 / mtv Evangélikus magazin (25') (ism.: m2, 13.05)</p> <p>10.55 / mtv Beszélgetés a Bibliáról (15')</p> <p>11.10 / mtv Finnugor evangélikus lelkész-találkozó (15') (ism.: m2, 14.20)</p> <p>12.00 / Duna II. Autonomia Úrnap református istentisztelet Makádról (2007) (61')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>16.00 / m2 A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar film, 1937) (79')</p> <p>21.15 / Bartók rádió A Biblia éve 2008, 28. rész (45')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház félórása</p> <p>16.45 / Duna II. Autonomia Ahogy Munkácsy se látta soha Együtt a trilogia (magyar dokumentumfilm, 2003) (28')</p> <p>18.30 / PAX Van egy név minden egyéb név felett Isten bemutatkozik</p> <p>Evangélikáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben (ZMC – 30')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Márai Sándor: Egy polgár vallomásai (2000) 1. rész (20')</p> <p>20.40 / Duna Tv Zsinagógát vegyenek (magyar dokumentumfilm, 2006) (47')</p>	<p>7.30 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p>16.10 / m2 Levelek a zárdából (magyar tévéfilm, 1989) (62')</p> <p>18.30 / PAX Van egy név minden egyéb név felett Isten neveden szólít</p> <p>Evangélikáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben (ZMC – 27')</p> <p>20.35 / Duna Tv Utazások a Föld középpontjából (angol ismeretterjesztő sorozat, 2005) 6/3. rész: Művészet (50')</p> <p>23.45 / mtv Goriot apó (francia-belga-román tévéfilm, 2004) (100')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arvonások</p> <p>Kiss Gábor, a Tinta Kiadó igazgatója (30')</p> <p>15.35 / m2 Képernyőre írt könyvek</p> <p>A löcsei fehér asszony (magyar tévéfilm, 1977) (92')</p> <p>18.30 / PAX Van egy név minden egyéb név felett Tudod-e, kicsoda Jézus?</p> <p>Evangélikáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben (ZMC – 25')</p> <p>20.40 / Duna Tv Lélek a fényben</p> <p>Eleonora Duse emlékére (olasz dokumentumfilm) (46')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>14.30 / Duna II. Autonomia Mindentudás Egyeteme Ormos Mária: Van-e történelem? (67')</p> <p>15.50 / m2 Erdély aranykora (magyar tévéfilm, 1989) 1. rész (80')</p> <p>18.30 / PAX Van egy név minden egyéb név felett Nincs más név</p> <p>Evangélikáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben (ZMC – 20')</p> <p>19.30 / Kossuth rádió Nyelv-ész</p> <p>Öt perc az anyanyelvről</p> <p>19.55 / Duna II. Autonomia Setétpatak új lakói</p> <p>Sára Ferencéknél a Gyimesekben (magyar dokumentumfilm, 2007) (58')</p>	<p>8.40 / Duna Tv A pálya szélén (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2008)</p> <p>6/3. rész: A befogadó falu (25')</p> <p>13.28 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/29. rész (32')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Az Úr közel!</p> <p>A baptista egyház félórása</p> <p>15.55 / m2 Képernyőre írt könyvek</p> <p>Erdély aranykora (magyar tévéfilm, 1989) 2. rész (78')</p> <p>18.30 / PAX Van egy név minden egyéb név felett Nevére minden térd meghajol</p> <p>Evangélikáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben (ZMC – 30')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.00 / PAX A bennünk élő mítosz</p> <p>A világ</p> <p>10.40 / Duna II. Autonomia Kis Berlin (magyar dokumentumfilm, 1998) (37')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>12.10 / mtv A beszélő köntös (magyar film, 1968) (78')</p> <p>16.30 / m2 A vén bakancsos és fia, a huszár (magyar tévéjáték, 1985) (81')</p> <p>20.15 / Duna Tv Molière (francia játékfilm, 2007) (16')</p>	<p>8.30 / Kossuth rádió Tetten ért szavak (10')</p> <p>9.20 / Duna Tv Nyelvőröz (2003) (21')</p> <p>9.45 / mtv Református magazin (25')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Túrkevérről. Igét hirdet Gacsályi Zsolt lelkész. (56')</p> <p>12.00 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>15.05 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházzénéről</p> <p>Az orgona az európai kultúr-történetben, 1. rész</p> <p>17.40 / m2 Ábel a rengetegben (magyar tévéfilm, 1994) 1-2. rész</p> <p>21.15 / Bartók rádió A Biblia éve 2008, 100/30. rész</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Evelet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőség titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / Evelet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio omenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1282; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 208271